

(St)Rolling with: Onderweg met vaders met een fysieke beperking naar wat vaderschap voor hen betekent.

Loredana Cremery

Studentennummer: 01915481

Promotor: Hanne Vandenbussche

Masterproef voorgelegd voor het behalen van de graad Master of Science in de pedagogische wetenschappen - klinische
orthopedagogiek en Disability Studies

Academiejaar 2025-2026

Abstract

In westerse samenlevingen wordt vaderschap sterk gekenmerkt door normatieve verwachtingen rond autonomie, zelfredzaamheid en fysieke competentie. Binnen deze context blijven vaders met een beperking grotendeels onderbelicht in zowel wetenschappelijk onderzoek als maatschappelijke discoursen. Deze studie onderzoekt hoe vaders met een fysieke beperking betekenis geven aan hun vaderschap in Vlaanderen, vertrekkend vanuit een Disability Studies-perspectief waarin ervaringskennis centraal staat.

Via een kwalitatieve en belichaamde methodologie, namelijk (st)rolling-with, werden ontmoetingen georganiseerd tussen de onderzoeker en vijf vaders op betekenisvolle plekken in hun dagelijks leven. Deze methodologische benadering maakte het mogelijk om vaderschap niet enkel verbaal, maar ook relationeel, ruimtelijk en belichaamd te benaderen. Op basis van een assemblage analyse wordt vaderschap benaderd als een dynamisch proces van becoming waarin voortdurend wordt onderhandeld tussen persoonlijke betekenisgeving, lichamelijke mogelijkheden en maatschappelijke verwachtingen.

Hoewel de vaders geconfronteerd worden met normatieve kaders die hun ouderschap in vraag stellen, ontwikkelen zij alternatieve invullingen van vaderschap gebaseerd op relationaliteit, afstemming, creativiteit en 'goed genoeg'. Door de geleefde ervaringen centraal te stellen kreeg deze studie een kritisch-emancipatorisch karakter gezien de vaders dagelijks (onbewust) bezig zijn met het doorbreken van deficitgerichte perspectieven op disability en vaderschap. Ervaringskennis wordt benadrukt als een volwaardige bron van inzicht voor inclusievere praktijken, ondersteuning en beleidsvorming rond vaderschap.

Preamble GAI:

Tijdens het voorbereiden, uitwerken en schrijven van deze masterproef werd op een wetenschappelijk verantwoorde manier gebruikgemaakt van generatieve artificiële intelligentie (GAI), met name ChatGPT (ontwikkeld door OpenAI). Deze tool werd hoofdzakelijk ingezet als een academische sparringpartner, ter ondersteuning van het denken en schrijfproces. Het gebruik vond plaats binnen de grenzen van de richtlijnen zoals gecommuniceerd door de opleiding Klinische Orthopedagogiek en Disability Studies aan de Universiteit Gent.

GAI werd aangewend in de volgende fases en op de volgende manieren:

- **Oriënterende fase:** als hulp bij het verkennen en afbakenen van onderzoeksthema's binnen Disability Studies, onder meer door het formuleren van voorlopige onderzoeksvragen, het expliciteren van centrale concepten en het verkennen van theoretische kaders.
- **Literatuuronderzoek:** ter ondersteuning bij het duiden van academische literatuur, in combinatie met eigen lectuur en kritische reflectie. GAI werd ook ingezet om initieel structuur aan te brengen in de opbouw van het literatuuroverzicht.
- **Schrijfproces:** als hulpmiddel bij het herformuleren van zinnen, structureren van paragrafen en verbeteren van academische schrijfstijl. Ook voor het inkorten van bepaalde teksten om te voldoen aan het opgelegde maximum aantal woorden werd GAI ingezet. Alle inhoudelijke beslissingen, interpretaties van literatuur en argumentaties zijn echter autonoom gemaakt door de onderzoeker zelf.
- **Reflectie en revisie:** GAI werd gebruikt als klankbord om structuur, helderheid en coherentie van de tekst kritisch tegen het licht te houden. Bij twijfel over formuleringen of conceptuele helderheid werd steeds teruggekoppeld naar de oorspronkelijke bronnen.

Er werd bewust gewaakt over de academische integriteit van het werk. GAI werd niet gebruikt voor het genereren van volledige tekstfragmenten die zonder inhoudelijke bewerking werden overgenomen, noch voor het vervalsen of verzinnen van data, bronnen of referenties. Alle gebruikte bronnen zijn zelf gevonden en correct geverifieerd en geciteerd volgens de APA-richtlijnen.

Tot slot wil ik opmerken dat ik me (onlangs) bewust ben geworden van de milieu-impact en de ethische vraagstukken rondom de financiering van ChatGPT¹. Om die reden ben ik hier nog zorgvuldiger mee omgegaan.

¹ Stop met ChatGPT: uw abonnementsgeld financiert Trumps machtsmachine. (2026, March 2). *De Standaard*. <https://www.standaard.be/opinies/stop-met-chatgpt-uw-abonnementsgeld-financiert-trumps-machtsmachine/138402759.html>

Inhoudsopgave

ABSTRACT	3
PREAMBULE GAI:	4
INHOUDSOPGAVE.....	6
INTRODUCTIE	9
LITERATUURSTUDIE.....	11
VADERSCHAP ALS CULTUREEL EN GENDERED INGEBEDDE PRAKTIJK	12
<i>Goed genoeg ouderschap</i>	13
DISABILITY TUSSEN HET MEDISCHE EN CULTURELE MODEL	14
<i>Modellen van disability.....</i>	15
VADERSCHAP EN DISABILITY	16
<i>Embodied care.....</i>	17
<i>Becoming father.....</i>	19
<i>Drempels.....</i>	20
<i>Positieve aspecten.....</i>	20
<i>Steun.....</i>	21
VADERS MET EEN BEPERKING ALS ERVARINGSKENNERS	22
<i>Epistemic injustice, epistemic exploitation en elite capture</i>	23
PROBLEEMSTELLING.....	25
METHODOLOGIE:	27
DE ONDERZOEKSVRAAG BEPAALT DE METHODE - DE METHODE BEPAALT DE ONDERZOEKSVRAAG	27
<i>Life story research als narratief vertrekpunt</i>	27
<i>(St)rolling-with als framework.....</i>	28
<i>Co-aanwezigheid en beweging.....</i>	30
VADERS MET EEN BEPERKING ALS ERVARINGSKENNERS	31
<i>Participanten.....</i>	31
DATA ALS CO-GEPRODUCEERDE MOMENTEN VAN BETEKENIS	34
<i>Data analyse.....</i>	35
RESULTATEN ALS CO-GEPRODUCEERDE MOMENTEN VAN BETEKENIS	37
COMPONENTEN EN RELATIES IN KAART BRENGEN TIJDENS DE ONTMOETINGEN (FASE 1)	37
<i>Lucas - Vaderschap als bewegen tussen zorg, lichaam en betekenis</i>	37
<i>Tweede ontmoeting Lucas - Vaderschap als spanning tussen zorg krijgen en geven</i>	38
<i>Tom - Vaderschap met een lichaam dat verschuift</i>	39
<i>Tweede ontmoeting Tom - "Ik wil niet geduwd worden, ik wil zelf duwen."</i>	41
<i>Jean - Vaderschap als kiezen waar je energie in steekt.....</i>	42
<i>Louis - Vaderschap als doen wat mogelijk is.....</i>	43
<i>Tweede ontmoeting Louis - Vaderschap als zoektocht tussen bewijzen en (goed) genoeg zijn.....</i>	45
<i>Arthur - Vaderschap als het verbreden van mogelijkheden.....</i>	46
DISCUSSIE	47
FLOWS IN KAART BRENGEN (FASE 2)	47

<i>Spanningen</i>	47
<i>Versterkingen</i>	48
<i>Blokkades</i>	49
BECOMING FATHER (FASE 3)	50
IMPLICATIES.....	52
<i>Voor theorie</i>	52
<i>Voor praktijk</i>	52
<i>Voor beleid</i>	52
LIMITATIES VAN HET EIGEN ONDERZOEK.....	53
AANWIJZINGEN VOOR VERVOLGONDERZOEK.....	54
CONCLUSIE	55
REFERENTIELIJST	58
BIJLAGEN	65
BIJLAGE 1 - LIJST MET VADERS EN AANTAL KINDEREN.....	65
BIJLAGE 2 - INFORMED CONSENT	66

Introductie

Voordat het specifieke onderwerp van deze thesis wordt uitgediept, is het nuttig om de academische en persoonlijke context te schetsen waarbinnen dit onderzoek gesitueerd is. De basis voor deze studie werd in 2021 onbewust gelegd tijdens mijn bacheloropleiding sociologie, waar ik mijn bachelorproef wijdde aan de politieke participatie van jongeren met een fysieke beperking. Voor de masterproef voor dezelfde opleiding koos ik opnieuw een focus op disability, ditmaal met betrekking tot culturele participatie. Dit onderzoekstraject wekte mijn interesse in pedagogische wetenschappen en, meer specifiek, in Disability Studies [DS].

Tijdens het voorbereidingsprogramma van mijn huidige opleiding werd mijn interesse verder gevoed door de inzichten van onder andere Dr. Inge Blockmans. Dit traject zette zich voort in het academiejaar 2024-2025, waarin het vak van Prof. Dr. Elisabeth De Schauwer een verdere verdieping bood in de theoretische en methodologische fundamenteën van het veld. Deze academische ervaringen hebben geleid tot de situering van deze thesis binnen de kritische en interdisciplinaire benadering van DS.

Disability studies (DS) is an interdisciplinary area of study that situates disability at the center of the humanities, sciences, social sciences, and applied fields of study. Disability studies “challenges the view of disability as an individual deficit or defect that can be remediated solely through...intervention by ‘experts’ and other service providers”.

(Gabel, 2010, p. 63)

Mijn persoonlijke context als onderzoeker wordt gekenmerkt door een vader met een beperking. Ten gevolge van een ongeval in zijn vroege twintiger jaren liep hij een verlamming op, sindsdien verplaatst hij zich met een rolstoel. Ik heb mijn vader steeds gekend als een persoon met een beperking die, ondanks deze lichamelijke beperking, onbeperkt denkt en droomt.

In deze thesis positioneer ik mezelf niet als de expert, maar als een gesprekspartner die in dialoog treedt met degenen die de materie dagelijks beleven en hierop kunnen reflecteren. De ervaringskennis van de vaders vormt het fundament van dit onderzoek voorbij deficit-denken, via de lens van mogelijkheden (De Schauwer et al., 2017).

Deze studie heeft niet de intentie om algemene conclusies te formuleren, universele waarheden vast te stellen of kant-en-klare oplossingen aan te reiken. Het gaat niet om radicale, maar eerder subtiele verschuivingen in perspectief, als zandkorrels die zich telkens opnieuw herschikken.

... (wordt vervolgd)

Literatuurstudie

“And yet, I was looking for the father’s perspective” (Van Hove, 2025, p. VIII).

Ouderschap wordt in westerse samenlevingen sterk geassocieerd met autonomie, zelfredzaamheid en het vermogen om zonder externe ondersteuning te zorgen voor een kind (Fisher, 2007; Škvařil & Presslerová, 2024). Deze normatieve verwachtingen maken ouderschap voor personen met een beperking tot een maatschappelijk beladen positie. Ze worden vaak geconfronteerd met vooroordelen, (structurele) barrières en vragen rond hun competentie als opvoeder (Beighton & Wills, 2019; Bostad & Hanisch, 2016; Brennan & Swords, 2021; Corney et al., 2021; Doucet, 2013; Dunne & Ryan, 2024; Gutiérrez-García et al., 2021; Kilkey & Clarke, 2010; Kirshbaum & Olkin, 2002; Lalvani & Osieja, 2024; Mogro-Wilson et al., 2024; Prilleltensky, 2004). *Ondanks het groeiend aantal personen met een beperking dat ervoor kiest om ouder te worden, blijft hun ervaring, en vooral deze van vaders, onderbelicht in zowel onderzoek als beleid* (Bergeron et al., 2012; Conley-Jung & Olkin, 2001; Davies et al., 2024; Dunne & Ryan, 2024; Farber, 2000; Fisher & Goodley, 2007; Jackson, 2023; Kilkey & Clarke, 2010; Kirshbaum & Olkin, 2002; Mercerat & Saías, 2020; Prilleltensky, 2004; Ptacek & Gardiner, 2021).

Veel studies over disability vertrekken vanuit een deficit-perspectief (medisch model). “Within this discourse ‘normality’ is constructed as contingent upon the attainment of independence, narrowly interpreted as self-sufficiency” (Fisher, 2007, p. 285). Een disability, ook wel handicap of beperking genoemd, wordt hier als individueel probleem gezien dat opgelost moet worden (Boardman, 2017; Brennan & Swords, 2021; Dunne & Ryan, 2024; Duvdevany et al., 2008; Van Hove, 2025). Ook onderzoek rond ouders met een beperking vertrekt vaak vanuit dit perspectief waarbij gefocust wordt op de risico’s voor het kind, eerder dan op de veerkracht, creativiteit en krachtbronnen van deze ouders (Farber, 2000; Mercerat & Saías, 2020; Prilleltensky, 2004). Wanneer dit niet het geval is, toont de literatuur dat ze wel degelijk succesvolle strategieën ontwikkelen om hun rol vorm te geven, en dat zij deze rol beschouwen als een wezenlijk onderdeel van hun identiteit en levensloop (Bergeron et al., 2012; Brennan & Swords, 2021; Conley-Jung & Olkin, 2001; Ćwirynkało et al., 2022; Farber, 2000).

Ondanks dat ouders met een beperking recent meer worden betrokken in wetenschappelijk onderzoek, gaat het merendeel nog steeds over moeders omdat die worden gezien als leider en coördinator van de zorg voor de kinderen (Van Hove, 2025). Wanneer vaders met een beperking wel betrokken zijn in onderzoek, worden ze vaak samen genomen met de moeders onder de categorie ‘ouders’ met als gevolg dat hun specifieke ervaringen, noden en moeilijkheden over het hoofd worden gezien (Ptacek & Gardiner, 2021). Zo blijven bepaalde

stereotypen en normatieve ideeën mee in stand gehouden (Dunne & Ryan, 2024; Duvdevany et al., 2008; Farber, 2000; Gibson, 2006; Prilleltensky, 2004; Van Hove, 2025).

Er is meer onderzoek nodig naar de ervaringen van vaders met een fysieke beperking (Doucet, 2006; Dunne & Ryan, 2024; Kilkey & Clarke, 2010; Mercerat & Saïas, 2020), want “[w]e know virtually nothing [...] about disabled fathers. This group has been marginalised within all the relevant bodies of research” (Kilkey & Clarke, 2010, p.128).

Tegelijkertijd is het belangrijk om deze groep niet te reduceren tot hun beperkingen, noch tot een statische categorie. Deze literatuurstudie start met een sociologische lens op vaderschap en hoe goed (genoeg) vaderschap cultureel gegroeid is.

In een tweede laag komt daar het DS perspectief bij. Eerst wordt er kort ingegaan op de relatie tussen disability als geconstrueerde praktijk, om dan ook verschillende modellen om naar mensen met een beperking te kijken, uit te lichten.

Van hieruit wordt overgegaan naar vaderschap met een beperking. Vaderschap is belichaamd en afgestemd op de omgeving, het is geen vaststaand fenomeen maar een proces van becoming. Na kort stil te staan bij mogelijke drempels, gaan we voorbij het deficit-denken en zoomen we in op positieve aspecten en bronnen van steun voor deze vaders.

De Gentse traditie legt nadruk op het relationeel perspectief samen met de nood om te tonen hoe mensen met een beperking via kleine daden creatief omgaan met hun dagelijkse realiteit (Van Hove, 2025). Daarom is het belangrijk om te kijken naar vaders met een beperking als ervaringskenners en hoe voorbij epistemic injustice te gaan (Okoriji et al., 2023).

Vaderschap als cultureel en gendered ingebedde praktijk

Ouderschap, en bij uitbreiding vaderschap, is een cultureel ingebedde praktijk. Farber (2000) benadrukt dat ouderschap niet losstaat van de familiale context of de bredere culturele omgeving waarin het zich ontwikkelt. De verwachting dat ouders hun rol op een ‘cultureel correcte’ manier invullen komt door culturele scripts over ouderschap die niet waardenvrij zijn (Barclay & Lupton, 1999; Van Hove, 2025).

Verschillen tussen vaders en moeders zijn historisch en cultureel geproduceerd en ingebed in bredere genderclasificaties (Barclay & Lupton, 1999). Binnen de westerse opvatting over vaderschap staat het idee van “fathers as providers” (Valentine et al., 2019, p. 118) centraal (Erlandsson & Lindgren, 2009). Vaderschap wordt vooral gelinkt aan fysieke opdrachten en

strengheid (Davies et al., 2024; Doucet, 2006), dit contrasteert scherp met de traditioneel aan moeders toegewezen zorg- en huishoudelijke verantwoordelijkheden. Door praktische overwegingen in combinatie met machtsrelaties, sociale verwachtingen en institutionele kaders ontstaat een genderlogica waarin mannelijkheid wordt geassocieerd met onafhankelijkheid, fysieke competentie en sociale autoriteit, terwijl vrouwelijkheid verbonden wordt met zorg, nabijheid en huishoudelijke taken (Doucet, 2013; Erlandsson & Lindgren, 2009; Gabel, 2018).

Meer recent is er een

shift in the perception of the father's role in Western societies, and in younger generations there is a growing incidence of the so-called "new fatherhood" associated with emotional intimacy and availability of the father as well as increased involvement of the father in childcare and household care. (Škvařil & Presslerová, 2024, p. 98)

Een cruciale bijdrage van Doucet (2006, 2013) ligt in het benadrukken van embodiment binnen deze gendered praktijken van zorg. Zij stelt dat verschillen tussen moeder- en vaderschap niet enkel sociaal geconstrueerd zijn, maar ook belichaamd en relationeel tot stand komen. Vaders verwijzen bijvoorbeeld vaak naar fysieke, 'mannelijke' vormen van zorg, zoals spel en sport, terwijl moeders vaker geassocieerd worden met meer continue en routinematige zorgpraktijken. Deze belichaamde verschillen worden echter niet als statisch begrepen: ze zijn "fluid, diverse, visible and invisible, and contingent on social contexts" (Doucet, 2006, p. 697). Zie ook verder.

Goed genoeg ouderschap

De hierboven geschetste gendered en cultureel ingebedde invullingen van vaderschap functioneren als normatieve kaders die bepalen wat als goed of adequaat ouderschap wordt beschouwd. Deze verwachtingen zijn verweven met bredere maatschappelijke idealen over competentie, zorg en verantwoordelijkheid, en creëren impliciete standaarden waaraan vaders zichzelf en anderen toetsen.

Goed genoeg ouderschap, oorspronkelijk ontwikkeld door Donald Winnicott, wordt vaak als uitgangspunt genomen in discussies over de zorg voor kinderen. Volgens Winnicott (1961) is het streven naar perfect ouderschap niet realistisch, en kan dit zelfs schadelijk zijn voor de ontwikkeling van het kind. In plaats daarvan benadrukt hij het belang van goed genoeg ouderschap, wat betekent dat ouders in staat moeten zijn om voldoende goede zorg te bieden om de basisbehoeften van hun kind te vervullen.

Goed genoeg vaderschap krijgt vorm binnen een spanningsveld tussen maatschappelijke verwachtingen en de eigen geleefde realiteit. Dominante idealen van goed ouderschap fungeren hierbij als normatieve referentiekaders waaraan niet iedereen beantwoordt (Dunne & Ryan, 2024; Mercerat & Saïas, 2020; Sidebotham, 2017; Van Hove, 2025). Deze normativiteit sluit aan bij bredere maatschappelijke opvattingen waarin het juiste ouderschap wordt voorgesteld als een specifieke combinatie van gepaste strategieën, kennis en vaardigheden (Valentine et al., 2019).

Disability tussen het medische en culturele model

A growing preoccupation with 'normality' meant that illness and disability became separated from everyday life and were constructed as forms of individual pathology. In this process the medical profession came to exert almost complete jurisdiction over the definitions of normality and abnormality. (Fisher & Goodley, 2007, p. 67)

Disability is een fenomeen dat zo oud is als de mensheid zelf, maar lange tijd grotendeels onzichtbaar is gebleven (Reddy, 2011). Mensen met een beperking worden vaak over het hoofd gezien als minderheidsgroep terwijl het wel over "6% van de bevolking tussen 15 en 64 jaar" gaat (Statbel, 2025, *50-plussers Vormen Grootste Groep Met Ernstige Langdurige Hinder*). Ook Moons en collega's (2025) en Vanweddigen en collega's (2022) hanteren deze cijfers in hun studies. Volgens de definitie van het CRPD² zijn mensen met een beperking "those who have long-term physical, mental, intellectual or sensory impairments which in interaction with various barriers may hinder their full and effective participation in society on an equal basis with others" (*The International and European Framework of Disability Law - Key Features of the UN Convention on Rights of Persons With Disabilities*, n.d.).

Mensen met een beperking worden frequent geconfronteerd met sociale uitsluiting en stigmatisering, wat zich onder meer uit in pestgedrag en marginalisering zowel in de maatschappij als in onderzoek en beleid (zie o.a. Duvdevany et al., 2008; Marke, 2024; Van Heumen & Heller, 2024). Dergelijke sociale segregatie draagt ertoe bij dat deze personen zich losgekoppeld voelen van de samenleving (Fisher, 2007; Law et al., 2007). Gibson (2006) benadrukt dat disability vaak uitsluitend gesitueerd wordt "within the physical body while ignoring the ideologies imbedded in "ableist"³ norms and practices that exclude and oppress disabled people" (Ibid., p. 188).

² Verdrag van de Verenigde Naties inzake de Rechten van Personen met een Handicap

³ "Ableism against disabled people reflects a preference for species-typical normative abilities leading to the discrimination against them as 'less able' and/or as 'impaired' disabled people" (Wolbring, 2008, p.253).

Wanneer het gaat over mensen met een beperking is het belangrijk om stil te staan bij welke woorden je gebruikt (Corney et al., 2021). In deze paper worden zowel de term disability als 'persoon met een beperking' gehanteerd. Aangezien er geen eenduidige consensus bestaat onder mensen met een beperking over de meest geschikte terminologie, wordt hier gekozen voor een contextafhankelijke benadering. De term disability wordt gebruikt wanneer verwezen wordt naar de beperking als analytisch of conceptueel gegeven, los van de persoon. Wanneer de focus daarentegen ligt op de persoon, of specifieker op vaders, wordt people-first language gehanteerd. Deze keuze benadrukt dat individuen mens en vader zijn en ook een beperking hebben (Clímaco, 2020). Volgens participant Arthur ligt de nadruk minder op de specifieke term, maar eerder op het respectvolle gebruik ervan.

Modellen van disability

De theorievorming en onderzoek rond personen met een beperking werd lange tijd gedomineerd door het medische model. Hierbij werd disability beschouwd als een individueel defect dat afwijkt van de norm en dat verholpen of geminimaliseerd moest worden via medische en technische interventies (Boardman, 2017; Brennan & Swords, 2021; Dunne & Ryan, 2024; Duvdevany et al., 2008; Van Hove, 2025). Dit model ligt ook aan de grondslag van veel beleidsmaatregelen, zoals het Belgische uitkeringssysteem, waarin personen met een beperking vooral worden gezien als mensen die medische en financiële steun nodig hebben en niet als volwaardige deelnemers aan de samenleving (Devlieger, 2005).

In de late twintigste eeuw, met de opkomst van de hedendaagse 'disability movement', ontstond een kritische houding ten opzichte van dit medische model omdat het geworteld was in machtsongelijkheid en het in stand houden van de scheiding tussen 'normaal' en 'niet-normaal' (Devlieger, 2005; Leahy & Ferri, 2022b; Meekosha & Shuttleworth, 2009; Prilleltensky, 2004; Reddy, 2011). Het sociale model herdefinieerde de positie van mensen met beperkingen van objecten van liefdadigheid naar dragers van rechten en benadrukte dat de samenleving bepaalt wie als 'normaal' en wie als 'gehandicapt' wordt beschouwd (Devlieger, 2005; Duvdevany et al., 2008; Prilleltensky, 2004; Reddy, 2011).

Ondanks dat deze benadering een fundamentele verschuiving startte (Duvdevany et al., 2008) kent het ook limieten. Vooral de scherpe scheiding tussen impairment (het probleem met fysiologische functies en anatomie van het lichaam) en disability (limitaties in functies in relatie met een activiteit: geen trappen kunnen nemen) kan problematisch zijn, aangezien deze twee dimensies vaak gezamenlijk de situatie van een persoon bepalen. Door impairment als neutraal of niet-problematisch te beschouwen, bestaat het risico de medische en fysieke aspecten van beperkingen te minimaliseren of te negeren. Dit leidde tot verdere theoretische

verfijningen, zoals het culturele model en (Critical) Disability Studies (Leahy & Ferri, 2022b; Reddy, 2011).

Binnen DS wordt disability begrepen als een dynamisch, cultureel en politiek geconstrueerd fenomeen, ingebed in bredere machtsstructuren en normatieve kaders (De Schauwer et al., 2017; Meekosha & Shuttleworth, 2009; Van Hove, 2025) die voortdurend worden gevormd door sociale, economische en technologische ontwikkelingen (Bostad & Hanisch, 2016; Van Hove, 2025). Deze perspectieven benadrukken de rol van macht en sociale uitsluiting (Van Hove, 2025) en hebben een diepgaande impact op hoe zij hun rol en identiteit (mogen en kunnen) vormgeven (De Schauwer et al., 2017; Duvdevany et al., 2008; Meekosha & Shuttleworth, 2009).

“Disability is a construction of culture and modes of production, in ways that provide a metaphorical crutch for the construction of ‘abled’. Disability can only be understood in relation to the ‘normate’, normalcy and ableism” (Goodley, 2001 in De Schauwer et al., 2017, p. 17).

Belangrijk is wel te stellen dat ondanks de recente verschuivingen richting DS, het medische model nog steeds zeer dominant aanwezig is in het maatschappelijke beeld.

Vaderschap en disability

“Despite the growing number of individuals with [...] disabilities who decide to become parents, their parenting role has received little attention in society, research or rehabilitation” (Bergeron et al., 2012, p. 247). Hoewel het moederschap bij vrouwen met een beperking sinds het einde van de twintigste eeuw meer aandacht kreeg (Barclay & Lupton, 1999; Kirshbaum & Olkin, 2002; Van Hove, 2025), bleef vaderschap voor een lange tijd onzichtbaar.

Ouderschap en vaderschap kunnen, net zoals disability, “be understood as social and binary constructs, which are culturally established, structurally framed, socially negotiated, and normatively re-produced in symbolic interactions” (Marke, 2024, p.126). Het is volgens Marke (2024) gelinkt aan het concept van volwassenheid, wat op zich ook onderbelicht is als normatief ideaal. Er is te weinig aandacht voor wat het betekent om als volwassene erkend te worden en hoe dit samenhangt met macht en uitsluiting. Ouders met een beperking worden vaker gezien als kwetsbaar en afhankelijk, het zijn zij die zorg ontvangen eerder dan zorg kunnen voorzien (Brennan & Swords, 2021).

Vanuit het medische model worden de problemen die ouders met een beperking ervaren direct gelinkt met hun disability. Deze redenering leidde tot twijfels over hun vermogen om ouder te zijn (Bergeron et al., 2012). Er komt dus een dubbel stigma voor vaders met een beperking gezien ze 'te kort komen' als vader die de kost zal winnen en als ouder die zorg zal geven. Dit concept kan gelinkt worden met het idee dat mensen met een disability 'eternal child' zijn. Het reduceert hen vaak, onterecht, tot een onvolwassen status, wat het nog moeilijker voor ze maakt om serieus genomen te worden (Corney et al., 2021; Ćwirynka et al., 2022).

Ook binnen geïnstitutionaliseerde contexten, zoals gezondheidszorg, sociale diensten en beleidsvorming, worden vaders met een beperking geproblematiseerd (Prilleltensky, 2004; Ptacek & Gardiner, 2021). Disability en vaderschap worden bijna nooit samen genoemd, waardoor deze vaders weinig toegang hebben tot gepaste ondersteuning (Brennan & Swords, 2021; Dunne & Ryan, 2024; Mercerat & Saïas, 2020; Prilleltensky, 2004). Ćwirynka en collega's (2022) tonen in hun onderzoek aan dat vaders met een beperking vandaag nog worden geconfronteerd worden met geïnstitutionaliseerd wantrouwen (Duvdevany et al., 2008) wat opnieuw toont hoe vaders met een beperking voortdurend moeten bewijzen dat ze een goede vader zijn.

Embodied care

Vaders zijn onderhevig aan oordelen over hun handelen als zorgende ouders. Vooral vaders uit gemarginaliseerde groepen, Doucet (2013) benoemt ze niet letterlijk, maar dus ook vaders met een beperking, ervaren een verhoogde mate van toezicht en beoordeling in publieke settings. Aangezien deze vaders vaak het gevoel hebben dat hun disability als oorzaak wordt gezien van de moeilijkheden die zij en/of hun kinderen ervaren, voelen ze zich vaak gedwongen hun capaciteiten als ouder te bewijzen (Dunne & Ryan, 2024).

Deze ervaringen van sociale controle en normatieve beoordeling zijn niet los te zien van de manier waarop lichamen zelf betekenis krijgen binnen zorgpraktijken. Met andere woorden, de druk die vaders ervaren situeert zich niet enkel op het niveau van sociale verwachtingen, maar wordt ook belichaamd (embodied) in hoe zij hun zorgpraktijken vormgeven en beleven.

Embodied care vraagt een grondige herdenking van het lichaam als louter biologisch gegeven. Zorgpraktijken, zoals ouderschap, zijn bij uitstek belichaamde praktijken, waarbij het lichaam als medium fungeert: zorg vraagt om een lichaam, maar roept tegelijk vragen op wanneer dat lichaam 'afwijkt' van wat als normatief wordt gezien. Doucet (2013, p. 294) stelt dat er *intra-action* is tussen het lichaam en het sociale: "we cannot think about bodies as ontologically separate from the social and vice versa".

Het concept intra-action, ontleend aan het werk van Barad (2007, o.a. in De Schauwer et al., 2016; Doucet, 2013), verwijst naar de wederzijdse verbinding van entiteiten die niet vooraf als afzonderlijk bestaan, maar juist ontstaan in en door hun onderlinge relaties (Hammarström, 2015). In tegenstelling tot interactie, waarbij wordt uitgegaan van reeds afgebakende individuen, benadrukt intra-action dat lichamen, sociale normen en materiële contexten zich gelijktijdig en relationeel vormen (Jaakonaho, 2024; Kleinman & Barad, 2012). Dit impliceert dat ook normativiteit en verschil niet als vaste eigenschappen begrepen kunnen worden, maar als effecten van dynamische, intra-actieve processen (De Schauwer et al., 2016).

Vanuit dit perspectief wordt zichtbaar hoe lichamen niet enkel 'aanwezig' zijn in sociale praktijken, maar actief mee vormgeven aan wat als gepast, mogelijk of normatief geldt. Dit blijkt onder meer uit hoe vaders leren zich op een 'gepaste' manier door publieke ruimtes te bewegen.

The movements of fathers are practical in the sense that men learn how to move through spaces in ways that are acceptable, normal, and in concert with public expectations, but they are also moral in that fathers and mothers not only interact together but make judgments about whether and how to maintain or disrupt routine social and public interactions. (Doucet, 2013, p. 291)

Voortbouwend op het perspectief van embodied care kan het concept attunement inzicht bieden in hoe deze belichaamde zorgrelaties vorm krijgen in de intra-actie tussen vaders en hun kinderen. Attunement verwijst hierbij naar een dynamisch en wederkerig proces van afstemming, waarin zorg ontstaat in de relationele ruimte tussen lichamen, emoties en contexten. Het gaat het niet om een harmonieuze of stabiele afstemming, maar om een voortdurende beweging gekenmerkt door spanning, improvisatie en responsiviteit (Jaramillo & Gaztambide-Fernández, 2019).

Voor vaders met een beperking betekent dit dat zorgpraktijken zich ontwikkelen via situatie-sensitieve en belichaamde interacties, "[b]y attuning 'on-the-spot' to whom the other was becoming" (Jaramillo & Gaztambide-Fernández, 2019, p. 503). Jackson (2023) beschrijft dit als 'attuned fathering', waarbij zorg vorm krijgt via interlichamelijke processen van 'embodied

inter-affectivity⁴, waarbij vaders via alledaagse interacties de emotionele leefwereld van hun kind begrijpen.

Belangrijk is dat deze afstemming wederkerig is (Jackson, 2023). Niet alleen vaders stemmen zich af op hun kinderen, maar ook kinderen ontwikkelen een gevoeligheid voor afstemming op het lichaam en de mogelijkheden van hun vader. Deze wederzijdse attunement onderstreept dat zorg ontstaat binnen een relationele dynamiek, waarin beide actoren actief betekenis geven aan hun interacties (intra-actions).

Tegelijk situeren deze processen zich binnen een context van ableïsme en normativiteit rond hoe intieme relaties er zouden moeten uitzien (Jackson, 2023). Er is een spanning tussen norm en geleefde ervaring waar attunement een generatief proces wordt waarin alternatieve vormen van zorg, vaderschap en verbondenheid kunnen ontstaan (Jaramillo & Gaztambide-Fernández, 2019).

Becoming father

De processen van embodied care en attunement maken duidelijk dat vaderschap niet begrepen kan worden als een vaststaande rol of identiteit. Zorg ontstaat niet als een vooraf bepaald script, maar ontwikkelt zich in en door concrete, belichaamde intra-acties die voortdurend bijgestuurd worden in functie van context, mogelijkheden en relaties.

Vaderschap is een voortdurende onderhandeling waarbij de vaders zelf hun eigen rol opnieuw vorm geven. Deze nadruk op veranderlijkheid en relationaliteit sluit nauw aan bij het concept van becoming, dat toelaat om vaderschap te begrijpen als een open en nooit volledig afgerond proces.

Becoming the fathers their children need them to be often involves a substantial reorientation of their values over time, which underscores the potential of the body in care, realized through habits of attending and responding [...]. (Jackson, 2023, p.72)

Fisher en Goodley (2007) introduceren in hun werk het idee van 'becoming' als een filosofie van het heden, waarin de nadruk ligt op het proces van voortdurende verandering in plaats van een vastgestelde eindstaat. "[B]ecoming is not based around relational binaries [...] nor is it about constructing a particular human subject [...]. Instead, becoming produces nothing other

⁴ "the intertwinement of two cycles of embodied affectivity, where motion and emotion are intrinsically connected" (Jackson, 2023, p.74).

than itself” (p. 76). Dit concept resoneert sterk met de ervaringen van vaders met een beperking, die vaak geconfronteerd worden met de uitdaging om hun rol als vader opnieuw te definiëren binnen een context van maatschappelijke beperkingen en hun belichaamde realiteit (Gabel, 2018; Škvařil en Presslerová, 2024).

In deze thesis wordt er bewust weggebleven van ouderschapsstijlen en wat wel en niet wordt beschouwd als goed ouderschap. Het doel is niet om normatief te oordelen of vaders met een beperking het goed doen of niet. Het gaat over wat zij ervaren en wat zij nodig achten om volgens hen een goed genoeg vader te (kunnen) zijn.

Drempels

Hoewel het concept van becoming ruimte biedt om vaderschap te begrijpen als een open en dynamisch proces, gebeurt dit niet in een vacuüm. De manieren waarop vaders hun rol kunnen herdefiniëren en vormgeven, wordt mede bepaald door hun sociale, materiële en institutionele contexten.

Ouderschap wordt beïnvloed door diverse fysieke, sociale en psychologische factoren. Voor ouders met een beperking kunnen deze factoren echter complexer zijn, aangezien zowel sociale, fysieke, culturele, informationele en praktische en financiële drempels hun betrokkenheid bij het ouderschap (kunnen) belemmeren (Bergeron et al., 2012; Brennan & Swords, 2021; Conley-Jung & Olkin, 2001; Dunne & Ryan, 2024; Kirshbaum & Olkin, 2002; Leahy & Ferri, 2022a; Mercerat & Saïas, 2020; Prilleltensky, 2004). “In order to participate fully in their child’s life, parents show imagination and must plan in advance how to get around environmental obstacles” (Bergeron et al., 2012, p. 246).

Een belangrijk aspect van deze barrières is de fysieke toegankelijkheid van openbare en private ruimtes. De ontoegankelijkheid van bepaalde locaties, zoals scholen en recreatiecentra, “restricts the opportunities for parents to get involved in some aspects of their children’s lives” (Bergeron et al., 2012, p. 246). Zo geven sommige ouders aan bewust bepaalde omgevingen te vermijden waarvan ze weten dat deze ontoegankelijk zijn (Dunne & Ryan, 2024).

Positieve aspecten

Binnen DS is het belangrijk dat we voorbij het deficit-denken gaan (Van Hove, 2025), we zien dat er ook ruimte is voor heronderhandeling van vaderschap. Ouders trachten obstakels te overwinnen via diverse strategieën (Bergeron et al., 2012), zoals het gebruik van hulpmiddelen of het aanpassen van de omgeving (Dunne & Ryan, 2024; Farber, 2000).

Een eerste positieve uitkomst die wordt geassocieerd met gezinnen die te maken hebben met ziekte of beperking is hun verbeterde reflectiecapaciteit en aanpassingsvermogen (Prilleltensky, 2004). Een andere positieve benadering is de krachtgerichte oriëntatie waarbij gezinnen zich richten op hun sterke punten in plaats van op hun beperkingen (Prilleltensky, 2004). Vanuit het perspectief van gezinsfunctioneren, suggereren Duvdevany en collega's (2008) dat "disability might contribute to families positive functioning by fostering intimacy between family members and increasing children's responsibility and independence" (p. 1021).

In overeenstemming met deze positieve benaderingen, wijzen Ówiryńkało en collega's (2022) erop dat ouderschap bij mensen met een (verstandelijke) beperking positieve aspecten kan hebben, zoals fierheid en het gevoel een belangrijke taak te doen die behoort tot 'volwassen zijn'.

In sommige gevallen ervaren vaders ook angst voor de reactie van hun kinderen op hun beperking, hoewel meerdere studies tonen dat deze angsten vaak niet werkelijkheid worden (o. a. Duvdevany et al., 2008; Prilleltensky, 2004). In plaats daarvan blijkt dat kinderen creatieve manieren ontwikkelen om om te gaan met de disability en moeilijkheden van hun ouders, zoals het zien van een rolstoel als een bron van plezier. Deze kinderen geloven vaak zelf dat deze ervaring hen meer levenservaringen en een groter gevoel van onafhankelijkheid heeft gegeven (Dunne & Ryan, 2024).

Steun

Ondersteuning speelt een cruciale rol in het leven van ouders en vaders met een (fysieke) beperking (Prilleltensky, 2004). Het gebruik van formele en informele ondersteuning helpt ouders de zorg voor hun kinderen te optimaliseren, terwijl ze tegelijkertijd proberen om hun kinderen niet te belasten met de gevolgen van hun beperking(en). Dit omvat de wens om te voorkomen dat kinderen te snel volwassen worden en "the attempt to shield children from any burdens related to [...] disability" (Prilleltensky, 2004, p. 214).

Mercerat en Saïas (2020) stellen dat inclusieve diensten voor ouders met beperkingen ondersteuning moeten bieden zowel op sociaal als medisch vlak. Dit omvat praktische hulp, zoals ondersteuning bij huishoudelijke taken of zorg voor de kinderen, maar ook emotionele en sociale ondersteuning (Dunne & Ryan, 2024).

Naast formele steun komt informele ondersteuning ook vaak voor. Bergeron en collega's (2012) tonen het belang van "informal support, especially from their spouse, children and

extended family” (p. 249) als een bron van kracht en stabiliteit. Deze informele steun is van groot belang, aangezien het niet alleen bijdraagt aan de dagelijkse zorg, maar ook aan de emotionele belasting die ouders ervaren (Casper & Talley, 2005). Dit netwerk van steun kan essentieel zijn voor ouders om zowel hun eigen behoeften als die van hun kinderen te vervullen.

Ook identificatie met andere vaders in gelijkaardige omstandigheden (peers) kan steunend ervaren worden (Dunne & Ryan, 2024). Dit sluit aan bij het idee dat mensen elkaar kunnen erkennen als “differently the same” (Blume, 2017, p. 96; gelijk maar anders) en precies in die gedeelde, maar unieke ervaringen een gevoel van verbondenheid kunnen ontwikkelen, ook wel “sense of connection” genoemd (Blake et al., 2019, p. 2282). Wanneer patiënten hun ervaringskennis delen, kan er een gedeeld geheel ontstaan dat “exceeds the boundaries of individual experiences” (Blume, 2017, p. 97) en krijgt het betekenis binnen een bredere sociale context. Hierbij is het wel cruciaal om ook de andere kant van “differently the same” te bekijken. Wanneer de beperking van een andere vader als te schokkend wordt ervaren, zegt Blume (2017), zal er vooral gekeken worden naar verschillen en zal er minder ruimte zijn voor (gedeeltelijke) identificatie.

Vaders met een beperking als ervaringskenners

Vanuit DS is het belangrijk om te luisteren naar de stemmen en perspectieven van de personen met een beperking. Het gaat om het aanmoedigen van zelf-representatie door henzelf (Van Hove, 2025).

Verschillende academici lezen ervaringskennis (lived experience) op andere manieren. Het verwijst naar de manier waarop mensen via hun geleefde ervaring inzichten opbouwen en deze inzetten in het omgaan met hun situatie. Deze kennisvorm is ingebed in het dagelijks leven, groeit voort uit lichamelijke en emotionele ervaringen, en onderscheidt zich van academische of professionele kennis door haar contextgebonden en holistische karakter (Boardman, 2014). Binnen de context van DS wordt ervaringskennis erkend als een volwaardige en betekenisvolle vorm van weten, die historisch en politiek heeft bijgedragen aan het emancipatieproces van mensen met een beperking (Boardman, 2014; 2017).

Ervaringskennis kan verschillende vormen aannemen. Zo maken Abel en Browner (1998, in Boardman, 2014) een onderscheid tussen ‘embodied knowledge’ en ‘empathetic knowledge’. Het eerste vloeit voort uit persoonlijke belevingen van lichamelijke ervaringen. Het tweede komt voort uit een nauwe band met anderen die een bepaalde ervaring delen (Blume, 2017;

Boardman, 2014). Ervaringskennis kan dus zowel voortkomen uit eigen lichamelijke ervaringen als uit nabijheid tot de ervaringen van anderen.

Binnen DS wordt steeds kritischer gekeken naar de manier waarop ervaringskennis wordt gepositioneerd ten opzichte van medische kennis. Blume (2017) wijst erop dat "patient knowledge" vaak niet als een autonome kennisvorm wordt beschouwd, maar veeleer wordt afgewogen in termen van haar bruikbaarheid, als bron van "techniques for living with disease" (p. 96). Bovendien lijkt er binnen mainstream literatuur een foutieve impliciete veronderstelling te bestaan dat ervaringen van mensen met eenzelfde diagnose grotendeels gelijkwaardig zijn in hun validiteit of bruikbaarheid, waarbij men ervan uitgaat dat gemeenschappelijke elementen spontaan naar voren komen wanneer ervaringen binnen patiëntencollectieven worden gedeeld (Blume, 2017).

Vanuit een poststructuralistisch perspectief, zoals Fisher (2007) beschrijft, wordt dergelijke rigiditeit verder ter discussie gesteld. Zij benadrukt dat categorieën binnen (learning) disability niet als vaststaand moeten worden gezien, maar als sociale constructies. Boardman (2017) gaat nog verder door te stellen dat hoewel het politiek nuttig was om ervaringsinzichten enkel als kennis te labelen wanneer ze overeenkomen met de medische kennis, deze framing ertoe heeft geleid dat ervaringskennis voortdurend door de lens van medische kaders wordt geïnterpreteerd. Ze (2017) benadrukt dat hoewel medische- en ervaringskennis elkaar beïnvloeden, de inzichten van mensen die dagelijks met een beperking leven wezenlijk verschillen in karakter, inhoud en vorm van medische kennis. Het is cruciaal ervaringskennis te waarderen "on its own terms, independent of the rubric of knowledge and expertise" (Boardman, 2017, p. 192).

Voor vaders met een beperking betekent dit dat hun kennis over vaderschap niet enkel ontstaat door ervaring, maar ook groeit, verschuift en bijgesteld wordt naargelang hun gezinssituatie (aanwezigheid partner en leeftijd/levensfase van kinderen), soort beperking, of sociale omgeving wijzigt en evolueert. In deze dynamiek schuilt een belangrijk perspectief om onderzoek te doen naar het ouderschap en de ervaringen van vaders met een beperking (Blume, 2017; Boardman, 2017).

Epistemic injustice, epistemic exploitation en elite capture

Ondanks het bewezen nut van het betrekken van ervaringskennis in onderzoek als waardevolle bron van inzicht (Blume, 2017; Boardman, 2014; Cornish en Gillespie, 2009; Toole, 2019), wordt deze vorm van kennis toch structureel gemarginaliseerd binnen dominante kennissystemen. Okoroji en collega's (2023) brengen dit scherp in beeld met het

concept “epistemic injustice”. Epistemische onrechtvaardigheid sluit minderheidsgroepen uit om hun eigen kennis te produceren en betekenis te geven aan hun ervaringen. Het is een systematische discriminatie van bepaalde kennisproductie (Okoroji et al., 2023).

Het erkennen van vaders met een beperking als epistemische agenten is essentieel om hun ervaringen serieus te nemen en te begrijpen. Toole (2019) benadrukt hoe het delen van ervaringskennis door mensen met een beperking niet enkel epistemologisch relevant is, maar ook een daad van verzet vormt tegen dominante normaliserende discoursen. Nochtans wijzen Okoroji en collega's (2023) erop dat onderzoekspraktijken vaak blijven steken in oppervlakkige vormen van participatie. Deze praktijk leidt tot “epistemic exploitation”, het is “an epistemic injustice that arises from the expectation of dominant groups that marginalized people will educate them through testimony as to their oppression” (Okoroji et al., 2023, Epistemic exploitation).

Een bijkomende uitdaging is het fenomeen van “elite capture”, waarbij slechts een kleine, vaak sociaal geprivilegieerde groep mensen uit de minderheidsgroepen, toegang krijgt tot posities als ‘persoon met ervaringskennis’ in onderzoeksteams of adviesraden. Zij kunnen zich weliswaar binnen het systeem bewegen, maar worden geselecteerd op hun vermogen om zich af te stellen aan academische normen. Dit leidt “to fewer voices, less diversity, narrower goals, and greater alignment between the “lived experience” and elite interests” (Okoroji et al., 2023, Elite capture).

In het streven naar epistemische rechtvaardigheid pleiten Okoroji en collega's (2023) voor het creëren van “new rooms” (nieuwe ruimtes) “where hierarchies are flattened and diverse experiences are heard, rather than bringing lived experience into the same structures that created the current problems” (Okoroji et al., 2023, Progressing epistemic justice). Dit impliceert dat vaders met een beperking niet louter worden bevraagd of ingezet in functie van beleidsdoeleinden, maar daadwerkelijk als kennisdragers en co-creatief worden erkend. DS is bij uitstek een nieuwe ruimte waarin zulke alternatieve vormen van kennisproductie kunnen worden vormgegeven.

Probleemstelling

Zoals hierboven beschreven, wordt vaderschap vormgegeven door normatieve idealen rond autonomie en fysieke competentie (o.a. Barclay & Lupton, 1999; Erlandsson & Lindgren, 2009; Fisher, 2007). Deze idealen zijn historisch en cultureel ingebed in gendered verwachtingen waarin vaders primair worden gepositioneerd als 'providers', eerder dan als zorgende en relationeel betrokken opvoeders (Barclay & Lupton, 1999; Doucet, 2013; Valentine et al., 2019). Hoewel recente verschuivingen richting meer betrokken vormen van vaderschap zichtbaar zijn, blijven deze normatieve kaders doorwerken in maatschappelijke representaties en institutionele praktijken (Škvařil & Presslerová, 2024). Voor vaders met een fysieke beperking creëert dit een spanningsveld waarin zij zich moeten positioneren ten opzichte van verwachtingen die vertrekken vanuit een normatief, valide lichaam.

Ondanks dat vaders vaak in een passieve rol worden geplaatst en die rol hen beperkt in de zoektocht naar hun eigen vader-identiteit (Ptacek & Gardiner, 2021; Škvařil & Presslerová, 2024), is het wel belangrijk te erkennen dat representaties van vaderschap (met een beperking) niet statisch zijn, maar voortdurend evolueren door persoonlijke ervaringen en maatschappelijke veranderingen. Vaderschap met een beperking wordt zo een terrein van onderhandeling tussen de wens om erkend te worden als een 'normale en goede' vader en de maatschappelijke krachten die marginalisering in stand houden. Het is noodzakelijk om kritisch na te denken over de normen en verwachtingen rondom vaderschap en disability, en deze te deconstrueren. "Disability and parenthood must no longer be considered in 'silos', as two completely distinct experiences, but rather together" (Mercerat & Saïas, 2020, p. 20).

Recent zijn er meer trends om ouders met een beperking te betrekken in wetenschappelijk onderzoek. Echter, het merendeel van de onderzoeken gaat over moeders (Van Hove, 2025). Sommige onderzoeken betrekken vaders wel, maar onder de categorie 'ouders' tezamen met moeders (Ptacek & Gardiner, 2021). Er zijn maar een paar studies die de ervaringen van vaders met een (fysieke) beperking onderzoeken en dus rijst de nood voor onderzoeken met een exclusieve focus op vaders (Mercerat & Saïas, 2020).

Er is een lacune in het bestaande onderzoek, waarin de ervaringen van vaders met een beperking onderbelicht blijven en vaak gereduceerd worden tot hun beperking of tot een statische categorie. Deze masterproef positioneert zich expliciet op de intersectie van vaderschap en disability, met aandacht voor het gelijktijdig zijn van vader en persoon met een beperking (De Schauwer et al., 2017; Mercerat & Saïas, 2020; Prilleltensky, 2004). Vanuit dit perspectief wordt vaderschap met een beperking benaderd als een voortdurend proces van

onderhandeling tussen culturele verwachtingen, sociale ondersteuning en persoonlijke aspiraties (Blume, 2017), van becoming father (Doucet, 2013; Van Hove, 2025).

Vanuit DS is het noodzakelijk om hun ervaringskennis te erkennen als legitieme bron van inzicht (Van Hove, 2025), en ruimte te maken voor verhalen van vaders die hun ouderschap beleven in dialoog met, eerder dan ondanks, hun beperking. Door te luisteren naar de betekenissen die vaders zelf geven aan hun ouderschap, dromen en ambities en welke ondersteuningsstructuren hen helpen of hinderen, wordt de focus verlegd van tekortkomingen naar krachten en successtrategieën (Vandenbussche & De Schauwer, 2026).

Hieruit kunnen we de volgende onderzoeksvraag formuleren: “Hoe geven vaders met een fysieke beperking in Vlaanderen betekenis aan vaderschap?”

Deelvragen:

- a. Hoe ervaren vaders met een fysieke beperking maatschappelijke normen en verwachtingen rond vaderschap?
- b. Op welke manieren geven zij vorm aan hun vaderidentiteit in het dagelijks leven?
- c. Welke obstakels en hulpbronnen beïnvloeden hun ervaringen van vaderschap?
- d. Hoe verhouden hun betekenissen van vaderschap zich tot dominante discoursen over ‘goed vaderschap’?

Methodologie:

“Research methods are powerful tools that can include or exclude voices, depending on how they are positioned and designed” (Stafford, 2017, p. 603).

Het is cruciaal om een weloverwogen beslissing te maken over welke methode er gebruikt wordt in deze thesis. Zowel binnen DS als dit onderzoek staan geleefde ervaringen (van vaders) centraal (Van Hove, 2025). In plaats van hun stem te vertegenwoordigen, is het nodig een klimaat te creëren waarin ze zelf aan het woord komen en de maatschappij zo leert luisteren naar hen (Sunderland et al., 2014). Bijgevolg wordt in deze studie gekozen voor een kwalitatieve aanpak.

De onderzoeksvraag bepaalt de methode - de methode bepaalt de onderzoeksvraag

Dit onderzoek staat op het kruispunt van vaderschap en disability, wat past binnen het bredere veld van DS, waarbij de lived experiences van vaders met een beperking worden onderzocht (o.a. Van Hove, 2025). Vanuit een emancipatorisch en participatief kader is gekozen voor een interpretatief paradigma als methodologisch uitgangspunt, met walking-with (hier genoemd (st)rolling-with) als belichaamd en relationeel onderzoeksprincipe (Powell, 2020; Springgay & Truman, 2017; Taylor et al., 2023; Vandenbussche, 2024; Vandenbussche & De Schauwer, 2026).

Life story research als narratief vertrekpunt

(St)rolling-with kunnen we positioneren binnen interpretatief onderzoek en meer specifiek life story research (ook narrative analysis genoemd) wat ruimte biedt aan deelnemers om (een deel van) hun levensverhaal in hun eigen tempo en woorden te construeren (Van Heumen & Heller, 2024). Narratieven zijn namelijk nooit louter beschrijvingen van gebeurtenissen, maar relationeel en contextueel verweven (Fairchild, 2021; Feely, 2019; Sunderland et al., 2014). Ze bevatten interpretaties en waarden die ingebed zijn in maatschappelijke structuren (De Clerck, 2018; Van Heumen & Heller, 2024). “As such, the study involves both the constructed and interpreted connection between the past, present, and future [...]” (De Clerck, 2018, p. 477).

Deze narratieve benadering wordt hier uitgebreid naar een belichaamde narratieve etnografie, waarin het concept walking-with fungeert als leidend principe (Fairchild, 2021; Powell, 2020; Springgay & Truman, 2017; Vandenbussche, 2024; Vandenbussche & De Schauwer, 2026). Deze methodologische keuze gaat verder dan het verzamelen van verhalen over vaderschap: ze zoekt naar epistemic justice en manieren om vaderschap te belichamen, te situeren en te bewegen mét de vaders (Okoroji et al., 2023). Door te vertellen, vormen mensen een identiteit

(De Clerk, 2018), maar deze identiteitsvorming ontstaat niet in een vacuüm. Ze wordt mee beïnvloed door macht, uitsluiting en hegemonische normativiteit (Reno et al., 2021; Yuval-Davis, 2006).

(St)rolling-with als framework

“Walking-with provided an opportunity for us to become response-able to dominant discourses” (Fairchild, 2021, p.8). Aangezien zowel situaties als identiteiten steeds in beweging zijn, veronderstelt walking-with (Fairchild, 2021; Powell, 2020; Springgay & Truman, 2017; Vandenbussche, 2024; Vandenbussche & De Schauwer, 2026) een diepgaande en responsieve betrokkenheid bij de mensen en praktijken waarmee en waarin onderzoek wordt gevoerd. Deze benadering vraagt om een voortdurende heroverweging van wat als vanzelfsprekend wordt beschouwd (Vandenbussche, 2024).

Hoewel walking een hele interessante manier is om aan de slag te gaan met geleefde ervaringen, is het belangrijk te beseffen dat “[w]alking is not something that can be taken for granted in this group” (Butler & Derrett, 2014, Introduction). Om die reden gebruik ik in dit onderzoek (st)rolling-with, verwijzend naar een belichaamde praktijk die ruimte laat voor verschillende vormen van beweging en agency. (St)rolling-with is een term die zowel voor mensen met als zonder beperking kan worden gebruikt omdat het een minder groot onderscheid maakt tussen zij die wel en niet kunnen wandelen. Het ziet de persoon en eventuele hulpmiddelen om te bewegen als assemblage (De Schauwer et al., 2016; Doucet, 2013). Tegelijk mogen we niet ontkennen dat de realiteit niet (steeds) aangepast is voor deze mensen en dat drempels blijven bestaan.

Springgay en Truman (2017) begrijpen walking methodologies als open, niet-lineaire praktijken waarin beweging vooral een relationele epistemologie uitdrukt. (St)rolling-with, kreeg in dit onderzoek vorm vertrekkend vanuit de vraag: “Neem me mee naar een plek die belangrijk is/was voor jou in het vader zijn of worden.” Deze opzet bood vaders de mogelijkheid om zelf richting te geven aan de ontmoeting, zowel inhoudelijk als ruimtelijk. Hoewel dit in sommige gevallen resulteerde in een letterlijke wandeling of verplaatsing in de publieke ruimte, lag de focus daar niet op. Het ging over het samen aanwezig zijn in betekenisvolle contexten, zo nam (st)rolling-with ook andere vormen aan, zoals ontmoetingen in een bar. De gekozen plekken fungeerden als actieve deelnemers in het onderzoeksproces, doordat ze zichtbaar maakten hoe zorg, aanpassingen en betekenisgeving verweven zijn met materiële en sociale contexten. (St)rolling-with betekent hier meebewegen met een proces van gezamenlijk worden, van becoming-with (Springgay & Truman, 2017; Van Goidsenhoven & De Schauwer, 2020; Van Hove, 2025).

Binnen (st)rolling-with bleek het samen bewegen een belangrijke methodologische meerwaarde te hebben voor het spreken over emoties omdat het voorbij louter visuele en verbale vormen van communicatie gaat (Truman & Springgay, 2016). Doordat gesprekken niet plaatsvonden in een klassieke, face-to-face setting, werd de interactie minder formeel en beladen, wat ruimte creëerde om gevoelige of persoonlijke ervaringen rond vaderschap en disability te delen.

(St)rolling-with en place-space

(St)rolling-with wordt ook gebruikt als een manier om ruimte te conceptualiseren en te ervaren. In dit kader biedt het concept place-space, zoals uitgewerkt door Fairchild (2021), een relevant kader.

Fairchild (2021) vat de ruimte niet op als een neutrale of statische achtergrond van sociale interacties, maar als een dynamisch en relationeel proces. Space verwijst hierbij naar fysieke structuren en locaties, terwijl place betrekking heeft op de geleefde en betekenisvolle ervaring van die ruimte. "Place is related to space where things are located in space but act in place" (Fairchild, 2021, p. 10). Ze zijn niet van elkaar te scheiden en bieden samen de methodologische mogelijkheid om de invloeden van materialiteit, discours en geschiedenis op het lichaam na te gaan (Ibid.).

Vanuit dit perspectief worden place-spaces begrepen als fluïde en gesitueerde samenstellingen die steeds "under construction" zijn en voortkomen uit een multiplicité van verbindingen (flows) (Fairchild, 2021, p. 10). Ervaringen van plaats zijn daarbij nooit individueel, zoals Fairchild stelt: "[W]e attended to the materialisation of place-space considering how social, cultural, and historical narratives entangle with, and impact on, perceptions [...]" (2021, p. 4).

Het inzetten van (st)rolling-with binnen deze place-space benadering maakt het mogelijk om deze verstrengelingen niet enkel conceptueel, maar ook belichaamd te benaderen. Door samen te bewegen doorheen specifieke omgevingen ontstaat een vorm van kennis die voortkomt uit zintuiglijke afstemming (attunement) en becoming-with. Fairchild (2021) benadrukt hierbij het belang van 'affect' als analytisch begrip: affect verwijst naar de intensiteiten en krachten die circuleren tussen lichamen, objecten en omgevingen, en hoe die een indruk nalaten op lichamen. Affect situeert zich voorbij klassieke subject-object dichotomieën en richt zich op wat ontmoetingen doen met lichamen, eerder dan wat ze representeren.

Tot slot maakt deze benadering het mogelijk om disability expliciet te betrekken in de analyse van de plekken waarin de vaders mij uitnodigen. Fairchild (2021) suggereert dat “disability might shape our understanding of outside place-spaces” (p. 15).

Co-aanwezigheid en beweging

“Research methods become a practice of being inside a research event” (Springgay & Truman, 2017, p. 202). Deze positionering vraagt van de onderzoeker een voortdurende reflexieve betrokkenheid, waarbij we willen begrijpen eerder dan weten (Arendt 1971/2021 in Vandenbussche, 2024). Onderzoek is in die zin geen lineair proces van kennisverwerving, maar een bewegende, relationele praktijk van aandacht, nabijheid en responsiviteit (Powell, 2020).

Deze relationele dynamiek wordt beschreven door Manning (2009) via het concept leading-following: “I am leading. But that does not mean I am deciding [...] we are beginning to move relationally [...] we begin to feel the relation” (in Van Goidsenhoven & De Schauwer, 2020, p. 333). Deze vorm van relationeel bewegen met mensen met een beperking vertaalt methodologisch het denken in becoming en embodiment (Doucet, 2013; Ptacek & Gardiner, 2021) en heeft een link met attunement (Jackson, 2023; Jaramillo & Gaztambide-Fernández, 2019).

Vandenbussche (2024) beschrijft haar positie als voortdurend experimenterend: “I experimented with being a researcher-supportworker, researcher-networkmember, friend-researcher” (p. 31). Onderzoek is hier geen observatie van buitenaf, maar een gedeelde beweging van binnenuit. Dit betekent dat de onderzoeker voortdurend dient te reflecteren over de impact van aanwezigheid, interpretaties en betrokkenheid, niet enkel als methodologisch gegeven, maar ook als ethische praktijk, aangezien er belangenconflicten kunnen zijn (Shuttleworth, 2001). De onderzoeker wordt hierbij gezien als “co-creator of meaning” (Davis, 2000), die via dialoog en reflectie vorm geeft aan de betekenissen die aan vaderschap (kunnen) worden gegeven. Het is precies in die verwevenheid, het met elkaar bewegen, spreken en ervaren, dat (st)rolling-with zijn kracht toont.

Deze reflexieve positionering sluit aan bij wat Powell (2019) beschrijft als precarious public pedagogy: een manier van samen bewegen en leren die de grenzen tussen onderzoek en samenleven doorbreekt. Pedagogy, zo stelt Powell, “is not only assumed as a transmission of norms from society to an individual but also presents an opportunity to examine and disrupt such norms” (2019, p. 192). In die zin is walking-with niet enkel een methode van

dataverzameling, maar ook een vorm van relationeel leren. Het is een gedeelde praktijk waarin onderzoeker en deelnemer samen bewegen, spreken en voelen - (st)rolling-with.

Impact van mijn aanwezigheid

Als dochter van een vader met een beperking bracht ik een vorm van empathetic knowledge mee in het onderzoek (Boardman, 2014), wat mijn positie in het veld mee vorm gaf. Tijdens de ontmoetingen fungeerde ik niet enkel als onderzoeker, maar ook als een verbindende schakel tussen de vaders. Ik bracht ervaringen en reflecties van vaders met elkaar in contact, waardoor ik kon afdelen in welke mate bepaalde inzichten gedeeld werden, zonder daarbij te streven naar verificatie van juistheid. Deze uitwisseling werkte eerder als een vorm van kruisbestuiving en droeg bij aan een gevoel van herkenning en sense of connection (Blake et al., 2019). Tegelijk bood dit de mogelijkheid om iets terug te geven aan de vaders, door strategieën en omgangsvormen die zij ontwikkelden in relatie tot gedeelde drempels, met elkaar te delen (Bergeron et al., 2012; Conley-Jung & Olkin, 2001).

(St)rolling-with speelde een belangrijke rol in het zichtbaar maken van belichaamde en relationele dimensies van vaderschap. Het samen bewegen en het afstemmen van tempo en ritme maakten vormen van interactie en zorg voelbaar die in meer statische interviewsettings mogelijk onderbelicht bleven.

Vaders met een beperking als ervaringskenners

Participanten

In dit onderzoek worden de participanten niet benaderd vanuit de behoefte om bestaande kennis te bevestigen, maar juist vanuit de bereidheid om nieuwe perspectieven te omarmen. De vaders worden niet als geïsoleerde entiteiten benaderd, maar als actieve deelnemers in een gedeeld proces van kennisontwikkeling (Blume, 2017; Boardman, 2014; 2017; De Schauwer et al., 2017; Fisher, 2007; Okoroji et al., 2023; Zaman & Hossain, 2024).

Het organiseren van ontmoetingen met de vaders, is een proces dat actief ongemak creëert en bestaande kaders uitdaagt. Dit vereist de bereidheid om het reeds bekende los te laten, evenals de bereidheid om vastgeroeste clichés en verklaringen te heroverwegen en opnieuw te definiëren (Cornish & Gillespie, 2009; De Schauwer et al., 2017). In deze benadering is het onderzoek een ruimte voor het onvoorspelbare waarin kwetsbaarheid en openheid omarmd worden (Cornish & Gillespie, 2009; Okoroji et al., 2023).

Bij het selecteren van de participanten maakte ik gebruik van mijn eigen netwerk⁵ om te starten. Daarna vroeg ik hen om ook te informeren bij mensen die zij kenden. De keuze om eerst te zoeken naar participanten waarbij ik deel van de (verre) vertrouwde context ben, is dan ook een bewuste beslissing om een veilige ruimte te geven aan de opkomende inzichten die de participanten zelf naar voren kunnen brengen (Cornish & Gillespie, 2009). Via snowball sampling kwam ik tot vijf vaders. De eerste vragen om deel te nemen werden reeds in maart 2025 gesteld, gezien het om een niet zo makkelijk te bereiken doelgroep ging.

Omdat ik rekening wilde houden met elite capture (Okoroji et al., 2023), contacteerde ik in februari en maart 2025 vijf organisaties met de vraag of zij bereid waren mijn oproep mee te verspreiden. De vijf organisaties zijn Vaderklap, Vaderkracht, Project P, Inloophuis De sloep van I-mens, en De Vijver VZW. Echter heeft geen enkele organisatie geantwoord.

Okoroji en collega's (2023) wijzen ook op het gevaar van epistemische exploitatie. Ze willen voorkomen dat mensen met ervaringskennis louter worden uitgenodigd om hun verhalen te delen, zonder echt impact te hebben op beleid of onderzoek. Via de gesprekken kwamen ook barrières ter sprake die in de discussie worden aangestipt.

Na grondige overweging besloot ik uiteindelijk om het type beperking op te nemen in de tabel in bijlage 1, vertrekkende vanuit de volgende quote: "To accept the bureaucratic benefits of a diagnostic category is not, however, to deny, normalize, or ignore the negative consequences. Categorization is not either helpful or harmful. It is a matter of "and" rather than "or" (De Schauwer et al., 2017, p. 10). Deze toevoeging heeft geenszins als doel om mensen in hokjes te plaatsen of bij te dragen aan een vorm van categorisch denken. Integendeel, de tabel dient om de diversiteit en breedte van de ervaringen zichtbaar te maken. Het kan bovendien verduidelijking bieden bij bepaalde uitspraken of observaties die tijdens de analyse naar voren komen.

Ethiek en deontologie

Het inzetten van (st)rolling-with impliceert niet enkel een methodologische keuze, maar ook een ethische houding van aandacht, nabijheid en openheid. Deze houding sluit aan bij een DS-kader dat het sociale en politieke belang van geleefde ervaringen erkent (Davis, 2000; Kasnitz & Shuttleworth, 2001; Zaman & Hossain, 2024). De onderzoeker is daarin niet de afstandelijke observator, maar een "respectful initiant" (Davis, 2000, p.192), die betekenis maakt in relatie tot de mensen met wie ze werkt.

⁵ Netwerk wordt ruim gebruikt. De meesten kennen mijn vader op een manier, mede omdat hij werkt in een winkel die alles verkoopt voor de actieve rolstoelgebruiker.

Deze ethische sensitiviteit, relationele positionering en reflexiviteit vereisen een actieve luisterhouding, respect voor emotionele expressies, en het vermogen van de onderzoeker om zichzelf gepast te positioneren in het onderzoek (Gibson, 2006; Van Heumen en Heller, 2024). Daarbij hoort ook de bereidheid om gedeelde ervaringen aan te reiken wanneer hierom wordt gevraagd, zonder de stem van de deelnemer te overschaduw (Van Heumen & Heller, 2024).

De onderlinge relatie tussen onderzoeker en deelnemer is niet neutraal of vrij van hiërarchie (Duedahl & Blichfeldt, 2020; Vandenbussche & De Schauwer, 2026). “The cultural identities of the researcher and participant directly influence their conversations and what we can know about social realities” (De Clerck, 2018, p. 479). Communicatiestijlen beïnvloeden wat gedeeld wordt, wat wordt verzwegen, en hoe verhalen worden begrepen (Ibid.). Daarom werd geopteerd voor een benadering waarin de onderzoeker zich expliciet bewust toont van haar eigen positie, en waarin de vertelling wordt beschouwd als een co-productie, eerder dan een ‘objectieve reconstructie’ van het verleden (Van Heumen & Heller, 2024).

Ethiek wordt in dit onderzoek niet gezien als een vaststaande richtlijn, maar een voortdurend proces van onderhandeling en bevraging. Zoals De Schauwer en collega's (2017) stellen, vereist ethiek een openheid voor ambiguïteit en ambivalentie, waarbij ethische ontmoetingen draaien om het kritisch onderzoeken van wat als belangrijk wordt beschouwd en hoe dat onze mogelijkheden om te denken en handelen beïnvloedt. Dit impliceert dat de ervaringen van vaders met een beperking niet worden gereduceerd tot vooropgestelde assumpties over disability, maar dat er ruimte is voor hun eigen stemmen en perspectieven (Gabel, 2018; Gibson, 2006; Prilleltensky, 2004).

Bovendien houdt ethisch onderzoek in dat eigen aannames over verschil en disability voortdurend in vraag worden gesteld. Dit betekent bewustzijn van hoe bepaalde categorisering en grenzen stellen aan de levens van degenen die als 'anders' worden beschouwd (Blume, 2017; De Schauwer et al., 2017; Kilkey & Clarke, 2010). Door een inclusieve en reflexieve onderzoekspraktijk te hanteren, merkte ik dat dit onderzoek niet alleen de ervaringen van vaders met een beperking documenteerde, maar ook bestaande machtsstructuren en discoursen kritisch bevroeg (Davies et al., 2024).

In my own previous work, I have been confronted with the distressing claim that we [...] are engaged in turning other people's experiences, other people's suffering, into the stuff of which our own careers are built. In my teaching, I have found that students often take for granted their own right to interview, and to probe matters that might be a source of pain or of grief for those being interviewed. I have tried to convince my students that they have no such right: that there is an obligation on them to consider what– if anything– they should strive to offer in return. (Blume, 2017, p. 102)

Praktisch werd aan het begin van elke ontmoeting gekaderd wat het onderzoek inhield en hoe er met de data aan de slag zou worden gegaan. De vaders werden gevraagd om een informed consent⁶ te lezen en erna te tekenen met de extra nadruk dat ze steeds kunnen aangeven wanneer vertelde zaken niet mogen worden opgenomen in deze thesis. Maar ook wanneer bepaalde zaken er zeker in moeten. Elke vader kreeg een pseudoniem.

Achteraf

De vaders zijn deel geworden van mijn omgeving. We zijn bevriend op sociale media en zien hoogtepunten uit elkaars leven via die weg. Het aantal ontmoetingen werd telkens in onderlinge afstemming bepaald. Gezien de emotionele (en fysieke) belasting van deze gesprekken, en rekening houdend met de beperkte tijdsspanne van het onderzoek, werd gekozen voor maximaal twee ontmoetingen per vader. Indien er meer tijd en ruimte was geweest, was het fijn geweest om nog meer vaders te ontmoeten op meerdere momenten in hun leven om zo nog beter samen te ontdekken 'how they became father'.

Data als co-geproduceerde momenten van betekenis

(St)rolling-with wordt gezien binnen een etnografisch kader waarbij de dataverzameling naast wat de deelnemers brengen, ook persoonlijke reflecties van de onderzoeker op deze ervaring kunnen bevatten. Om een veilige en vertrouwde onderzoekscontext te waarborgen, werd ervoor gekozen om geen opnames te maken tijdens de ontmoetingen zelf. In plaats daarvan werden onmiddellijk nadien voice notes ingesproken waarin observaties en indrukken werden vastgelegd, die vervolgens als basis dienden voor verdere analyse (Howitt, 2014). Deze kunnen worden geraadpleegd indien gewenst.

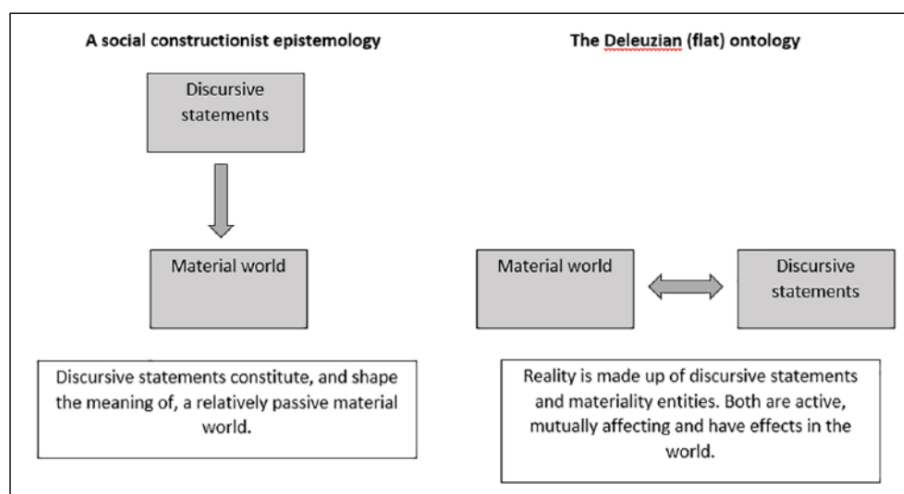
⁶ Zie bijlage 2

Data analyse

De verwerking en analyse van de data gebeurt vanuit een assemblage-georiënteerde benadering, geïnspireerd door het werk van Feely (2019). Binnen deze benadering wordt afstand genomen van traditionele analytische strategieën want deze focussen voornamelijk op menselijke communicatie en handelen “whilst overlooking the importance of the material and non-human world” (Feely, 2019, p. 174). In plaats daarvan wordt de analyse opgevat als een proces van het in kaart brengen van relaties, verbindingen en dynamieken die samen ervaringen mogelijk maken (Powell, 2019; Vandenbussche & De Schauwer, 2026).

Assemblage thinking vertrekt vanuit het idee dat sociale fenomenen, zoals vaderschap en disability, niet begrepen kunnen worden als stabiele of individuele eigenschappen. Ze zijn het resultaat van een veelheid aan onderling verbonden elementen (Feely, 2019; Taylor et al., 2023; Van Hove, 2025). De analyse richt zich dan ook niet op afzonderlijke uitspraken of ervaringen, maar op de manieren waarop deze elementen samenkomen en betekenis genereren. Zo stelt Feely in zijn artikel dat “both material entities and discursive statements are real, in that they both have effects in the material world and they both affect each other” (p.177). Zie ook figuur 1.

Concreet betekent dit dat de analyse zich ontwikkelt via een aantal onderling verweven analytische bewegingen waarin alle onderdelen evolueren in verschillende snelheden (Feely, 2019). “An assemblage should not be understood as fixed entity because it is always in a process of becoming. Its diverse components come together over time; work together for a

Figuur 1 - The Deleuzian (flat) ontology (Feely, 2019)

time to produce something; and, in time, will fall apart (Ibid., p.179). Belangrijk is om te stellen dat de ontmoetingen en de analyse ervan afhankelijk zijn van tijd. Het is een momentopname van hoe zaken nu

met elkaar verweven zijn, ze is nooit compleet en er is geen mogelijkheid tot een eindconclusie die zal gelden tot in de eeuwigheid (Feely, 2019).

Feely (2019) verdeelt de analyse in drie “stages”. Deze drie fases zijn: componenten of relaties in kaart brengen, flows in kaart brengen en processen van reterritorialisatie en deterritorialisatie onderzoeken.

De eerste fase identificeert de verschillende componenten, krachten en relaties die het fenomeen mee vorm geven (Feely, 2019). Dit kunnen bijvoorbeeld narratieve fragmenten zijn, maar ook lichamelijke ervaringen, ruimtelijke contexten, interacties of stiltes. Belangrijk hierbij is dat deze componenten niet hiërarchisch worden geordend: talige en niet-talige elementen worden als evenwaardig beschouwd in het proces van betekenisgeving.

“All assemblages are made up of, and act upon, flows of substances belonging to multiple orders of existence” (Feely, 2019, p. 182). Daarom richt de tweede fase zich op het traceren van de flows tussen deze componenten. Hierbij wordt onderzocht hoe verschillende elementen elkaar beïnvloeden, versterken of juist onder spanning zetten. Door deze relaties zichtbaar te maken, wordt duidelijk hoe ervaringen niet individueel zijn, maar ingebed in bredere sociale en materiële systemen.

Een derde fase focust op processen van reterritorialisatie (die dienen om de orde binnen assemblage te stabiliseren en in stand te houden) en processen van deterritorialisatie (die de orde destabiliseren en ruimte bieden voor verandering, creativiteit en vernieuwing) (Feely, 2019). Deze analyse onderzoekt hoe betekenissen verschuiven in de tijd, hoe nieuwe mogelijkheden ontstaan, en waar breuklijnen of spanningen zichtbaar worden. In deze studie hielp dit ons begrijpen hoe vaders met een beperking navigeren tussen dominante verwachtingen en hun eigen praktijken van vaderschap, en hoe daarin ruimte ontstaat voor herdefiniëring en counter narratives. Ik hernoem het daarom hier het proces van becoming father.

But the point of analysis is not simply to produce a rich description, and a richer understanding, of an assemblage. Analysing how a problematic social assemblage works in the present can also allow us to think about ways to alter the assemblage and to make it work differently. (Feely, 2019, p. 190)

Tenslotte benadrukt Feely (2019) dat zijn methode en strategie niet begrepen moet worden als een lineaire analyse die nauwgezet moet gevolgd worden. Hij roept op om zijn theoretische concepten te gebruiken en aan te passen naar de eigen onderzoeksrealiteit.

Resultaten als co-geproduceerde momenten van betekenis

“Neem me mee naar een plek die belangrijk is/was voor jou in het vader zijn of worden” was het vertrekpunt van de ontmoetingen met de vijf vaders die centraal staan in deze thesis. Ik ontmoette ze niet als een uniforme groep, maar als vijf mannen die elk hun eigen weg zoeken in wat het betekent om vader te zijn. Hun verhalen beginnen op verschillende plaatsen, in verschillende levensfasen, en met verschillende lichamen, maar kruisen elkaar in de dagelijkse praktijk van zorg, nabijheid en verantwoordelijkheid. De ingesproken veldnotities, waarin zowel de besproken zaken als meer relationele en materiële elementen zaten, dienden als basis.

Deze benadering vraagt een specifieke vorm van schrijven. In plaats van resultaten te presenteren als afgesloten bevindingen, wordt gekozen voor een manier van schrijven die ruimte laat voor complexiteit, ambiguïteit en meerstemmigheid. Narratieven worden niet opgesplitst in losse thema's, elke ontmoeting blijft een geheel waarbij aandacht blijft voor de relationele context waarin ze tot stand is gekomen (Feely, 2019).

Componenten en relaties in kaart brengen tijdens de ontmoetingen (fase 1)

Lucas - Vaderschap als beweging tussen zorg, lichaam en betekenis

De ontmoeting met Lucas begint aarzelend⁷. We wandelen in het bos met de hond die soms versnelt, soms vertraagt, ons soms dwingt tot stilstand. Tempo en posities verschuiven⁸. Het wordt direct duidelijk dat Lucas' vaderschap zich afspeelt in een voortdurende beweging tussen lichamen: dat van hem, dat van de hond, dat van de onderzoeker, en impliciet dat van zijn kinderen.

Lucas beschrijft zichzelf als “niet ongelukkig, maar ook niet echt gelukkig”⁹. Die tussenstand linkt hij niet aan het lichamelijke aspect van zijn beperking want dat bekijkt hij krachtgericht. Het heeft hem gevormd tot wie hij is, hij heeft ermee leren omgaan. De moeilijkheid situeert zich in wat hij zelf mentale ballast noemt, de internalisering van zijn pestverleden.

Vaderschap, waarvan hij aanvankelijk dacht dat het een verzachtend effect zou hebben, blijkt die verwachting niet in te lossen. Integendeel, het ouderschap intensiveert bestaande zorgen.

⁷ Ook van mijn kant, ik weet niet wat te verwachten maar weet wel dat het veel geregend heeft en dat het bos moerassig ligt en vraag me af welke invloed dit zal hebben.

⁸ Doorheen de wandeling probeerde ik het tempo van Lucas en de hond te volgen, soms stapte ik te traag, soms te snel, het was samen zoeken.

⁹ Tijdens de wandeling hebben we hier even bij stilgestaan maar om privacy redenen is dit hier niet in opgenomen. Het was niet gemakkelijk om hier diepgaand over te spreken gezien de hond vaak tussen ons liep en we daardoor voortdurend van plaats moesten wisselen.

Lucas beschrijft een voortdurende angst dat zijn kinderen iets zal overkomen. Tegelijk nuanceert hij dit onmiddellijk: mocht een van zijn kinderen een beperking krijgen, zou hij dat op zich niet erg vinden. De spanning zit niet in het idee van beperking, maar in de manier waarop hij die angst in zijn hoofd “groot maakt”. Mij lijkt het dat zijn vaderschap hier zorgt voor een vergroting van zelfbewustzijn.

In de relatie met zijn kinderen wordt deze spanning tastbaar. Lucas benoemt de band als moeilijk. Hij doet alles met één hand, en tijdens het verzorgen gebeurt het dat hij zijn kinderen ongewild ongemak bezorgd. De reacties van de kinderen: “papa niet doen, mama doen”, komen hard binnen. Niet alleen omdat ze hem emotioneel raken, ze confronteren hem met een pijnlijk spanningsveld. Enerzijds wil hij nabij zijn, zorgen, troosten. Anderzijds ervaart hij dat zijn lichamelijke manier van vasthouden niet altijd samenvalt met wat zijn kinderen nodig hebben.

Een cruciaal struikelblok in Lucas’ verhaal is overname door anderen. Hulp is voor hem niet problematisch op zich, maar hij wil het enkel wanneer hij er om vraagt¹⁰. Anderen beslissen vaak (goedbedoeld) in zijn plaats wanneer de kinderen opstaan, wat ze eten en wie hen naar bed brengt. Hij ervaart dit niet als ondersteuning maar eerder als ontzegging van vaderschap. Volgens Lucas heeft dit ook gevolgen voor zijn kinderen. Doordat anderen voortdurend ingrijpen, leren zij hem enkel kennen als iemand die hen niet zelf kan verzorgen.

Lucas benoemt zijn verlangen naar verbinden met andere vaders in plaats van de “chapeau” reacties in de publieke ruimte die als vervreemdend werken. Hij vraagt zich af waarvoor precies dat applaus bedoeld is. Vaderschap wordt hier niet gezien als vanzelfsprekend, maar als iets uitzonderlijks en dat stoort hem.

Tweede ontmoeting Lucas - Vaderschap als spanning tussen zorg krijgen en geven

Naar de tweede ontmoeting heeft Lucas zijn andere hond mee, met andere noden. Gezien we rekening moeten houden met afstand tot andere honden, moeten we voortdurend anticiperen. Het wandelen wordt zo opnieuw een proces van afgestemd bewegen. Deze ontmoeting staat meer in het teken van hoe het met Lucas gaat, deze kwetsbaarheid loopt als een onderstroom doorheen het gesprek. Tegelijk ontstaat er ook een vorm van zorg die de onderzoeksrelatie overstijgt: er worden suggesties gedeeld, hulpmiddelen besproken en doorgestuurd. De

¹⁰ Terwijl andere vaders net zeiden dat ze niet om hulp willen vragen, maar enkel krijgen. Ik had doorheen de wandeling aangeboden om de hond eens over te nemen, maar Lucas had hier geen nood aan. Het kan mee veroorzaakt zijn door deze lijn van denken.

ontmoeting verschuift daarmee gedeeltelijk van een louter exploratieve ruimte naar een meer wederkerige relatie.

Inhoudelijk wordt Lucas' vaderschap sterk temporeel gekleurd. Hij maakt een duidelijk onderscheid tussen de week en het weekend. Vooral de ochtenden, de "rush", worden gekenmerkt door tijdsdruk, verwachtingen en praktische organisatie. Ondanks dat hulp op die momenten objectief gezien ondersteunend zou zijn, heeft Lucas net dan behoefte aan controle en autonomie. Het spanningsveld tussen normativiteit en praktische haalbaarheid zorgt voor frustraties. De weekends daarentegen hebben geen druk en verplichtingen, daardoor ontstaat ruimte.

Een terugkerend element in Lucas' verhaal is zijn zoektocht naar communicatie en begrenzing. Vaderschap wordt gereproduceerd in interacties, maar hij worstelt met vragen zoals: wat kan ik zeggen, tegen wie, en hoe? Wat voelt niet goed, en hoe geef ik dat aan? Lucas voelt de verwachting dat hij dankbaar is voor wie hem helpt, maar zoekt naar de ruimte waar hij vader mag/kan worden. Hij blijft gericht op het opnemen van zijn rol als vader en partner, hij hecht veel belang aan zijn vrouw te ondersteunen. Hij spreekt over het opnemen van zijn verantwoordelijkheid door nachtschiften over te nemen wanneer een zoontje niet goed slaapt. Is dit een uiting van new fatherhood of een zoektocht naar (bevestiging in) zijn rol?

De wandeling, begrensd, gestuurd, soms omslachtig, fungeert opnieuw als meer dan enkel achtergrond. Ze maakt voelbaar hoe beweging mogelijk blijft, maar onder voorwaarden. Net zoals Lucas vaderschap beleeft: niet als iets wat vanzelf stroomt, maar als iets wat telkens opnieuw moet worden afgestemd, onderhandeld en volgehouden. In deze tweede ontmoeting verschuift het beeld van Lucas van een vader die vooral twijfelt, naar een vader die actief probeert om zijn plaats vorm te geven.

Tom¹¹ - Vaderschap met een lichaam dat verschuift

De uitspraak: "een beperking is een meerwaarde" komt regelmatig terug in het gesprek met Tom, maar telkens met meer nuance. Gaandeweg stelt hij zichzelf de vraag of dit positieve narratief ook een strategie is om vol te houden. Misschien, zo suggereert hij, is het blijven herhalen van deze overtuiging juist noodzakelijk om betekenis te blijven geven aan een leven dat fundamenteel veranderd is.

¹¹ Ik ontmoet Tom bij zijn thuis. Door een zware operatie aan de schouder is thuis zijn het gemakkelijkste voor hem. Het voelt heel bijzonder dat hij me, zonder mij echt te kennen, bij zijn thuis uitnodigt. Zowel hij als zijn vrouw zijn thuis, ook zij heeft net een zware operatie achter de rug.

Voor Tom start alles bij erkenning van zijn beperking en zijn ervaring. “Niets over ons, zonder ons” benoemt hij als uitgangspunt. Vaderschap ontstaat in dialoog met instanties, met hulpverleners, met zijn kinderen, en met de bredere omgeving. Wat ontbreekt is vaak niet de goede wil maar een andere blik. Het maatschappelijke idee dat beperking vaak als een privilege wordt gezien, stoort hem. Voor buitenstaanders lijkt het dichter parkeren en een vaste plaats op concerten een voordeel, echter gaat het gepaard met organisatie, drempels en voortdurende aanpassingen¹².

In Toms levensverhaal is er een duidelijke voor en na waardoor hij zijn rol als vader verschillende malen moest herdefiniëren. Ongeveer dertien jaar geleden begonnen de problemen met artrose in zijn heup: eerst één kruk, twee krukken, en uiteindelijk een rolstoel. Hij kan nog een beetje stappen. Zijn oudste dochter van twintig heeft deze overgang bewust meegemaakt, zijn jongste van twaalf niet. Toen ze overlaats een filmpje zag waarin Tom met de oudste dochter in de tuin rolde en speelde, vroeg ze verbaasd: “Was jij dat, papa?” Tom heeft het zelf lastig met dit verlies van het fysieke ravotten. Hij vindt tussenwegen via sport. Voor zijn beperking kon hij zijn passie voor wintersport rechtstreeks doorgeven aan zijn kinderen. Recent vond hij via Anvasport en aangepast skiën opnieuw aansluiting.

Afbeelding 1 - WC bordje Tom

Ondanks het grote aanpassingsvermogen van het gezin zijn er veranderingen die de verschuiving extra tastbaar maken. Waar eerdere aanpassingen zoals een douchestoeltje relatief geruisloos geïntegreerd werden, had de traplift¹³ een ander effect. Ze confronteerde hen met het verlies van iets wat vanzelfsprekend was: een vader die de trap nam¹⁴. Ondanks dit, is het gezin duidelijk veerkrachtig, zo ook te zien aan hun bordje in het toilet (afbeelding 1).

¹² We delen anekdotes met elkaar hierover. We geven elkaar tips over op welke plekken het beter is dan andere en waarom we dat denken.

¹³ Doordat de trap in de leefruimte uitkomt is de traplift een dagelijkse visuele confrontatie.

¹⁴ In ons gesprek haalde ik aan dat ik speelsheid in de traplift had gezien als kind. Na samen brainstormen bedachten we om een aperitiefplankje te maken voor de dochters tijdens het studeren en het via de traplift naar boven te brengen.

De rolstoel zelf krijgt in Toms verhaal een dubbele betekenis. Soms staat hij voor vrijheid: hij maakt verplaatsing mogelijk, opent ruimtes. Op andere dagen voelt het als een gevangenis. Tom benoemt dit als iets wat van dag tot dag verschilt. Het is ook in deze spanning dat een terugkerende gedachte verschijnt: “Je neemt het weer af van je kinderen.” Ik voelde de wens-onderhandeling tussen een ‘normale’ vader zijn en een met een beperking. Tom is trots op zijn dochters en vindt het fijn hoe ze hem soms speels plagen, tegelijk is hij onder de indruk van hoe ze feilloos aanvoelen wanneer het niet kan. Hij gelooft dat zijn beperking heeft bijgedragen aan de hechtheid van het gezin. Er is veel openheid, bespreekbaarheid en ruimte voor de inbreng van de kinderen.

Tweede ontmoeting Tom - “Ik wil niet geduwd worden, ik wil zelf duwen.”

Ook het tweede gesprek met Tom vindt plaats bij hem thuis¹⁵. Oorspronkelijk zouden we elkaar elders ontmoeten, maar de planning verschuift. Die verschuiving lijkt klein, maar past bij hoe Tom zijn leven organiseert: hij stemt af op wat haalbaar is, op energie en pijn.

Toms vaderschap begint in de ochtend wanneer hij de kinderen wekt en samen met hen ontbijt. Hij noemt de momenten van samen eten “momenten om te koesteren”, hij probeert dan ook bewust thuis te zijn op de momenten dat de dochters thuiskomen van school. Ook de avond is belangrijk: de dag wordt samen afgesloten. Vaderschap situeert zich voor hem in het ritme van gedeelde tijd. Die tijd vraagt organisatie. Tom gaat elke avond vroeg slapen omdat pijn hem energie kost. Voldoende rust is een voorwaarde om de volgende dag opnieuw beschikbaar te zijn als vader en niet zoals vroeger geïrriteerd te zijn door lichamelijke ongemakken. Omdat die frustratie soms doorsijpelde naar anderen, probeert hij nu bewuster om te gaan met zijn energie. Vaderschap betekent ook dat je verantwoordelijkheid neemt voor de manier waarop ongemak relationeel doorwerkt.

Toch zijn er spanningen die moeilijker te reguleren zijn. De onzekerheid rond financiën en de aanvraag van een nieuwe rolstoel blijven zwaar wegen. Hij zegt dat hij meer is dan de persoon in de rolstoel, maar merkt tegelijk hoe zijn leven daardoor gekaderd wordt. Hij moet nu anders denken omdat de rolstoel zijn leefwereld kleiner maar intenser maakt. Tom vertelt dat zijn krukken hem meer beperkten dan de rolstoel, nu heeft hij handen vrij. Kleine technische ingrepen, zoals een aankoppeling, maken dagelijkse interacties vloeiender. Toch blijven er grenzen. Door een aangepaste kamer wordt reizen duurder. Hij vraagt zich af waarom

¹⁵ Het gesprek kwam deze keer iets trager op gang, ik luisterde naar wat Tom graag wilde vertellen maar hij had initieel niet echt iets dat hij heel graag wou delen. Uiteindelijk kwam het gesprek op gang.

toegankelijkheid in sommige landen vanzelfsprekender lijkt dan hier¹⁶. Die vragen zetten hem aan het denken, maar maken hem niet noodzakelijk gelukkiger.

Fierheid is een sleutelwoord in Toms verhaal. Hij wil niet geduwd worden, hij wil zelf duwen. Hulp moet aangeboden worden, niet gevraagd. Het gaat hem niet om bewijsdrang tegenover de buitenwereld, maar om waardigheid tegenover zichzelf en zijn kinderen. Soms pusht hij zichzelf, uit angst om hen iets te ontszeggen.

Vaderschap betekent voor Tom ook empathie en realiteitszin. Hij wil zijn dochters niet enkel de goede kanten, maar ook de moeilijke momenten tonen. De ups en downs maken deel uit van het leven, met of zonder beperking. Begrip vindt hij vooral in gedeelde ervaringen bij andere vaders met een beperking. In die uitwisseling ervaart hij onvoorwaardelijkheid.

Jean - Vaderschap als kiezen waar je energie in steekt

De ontmoeting met Jean begint aarzelend en licht chaotisch. We zoeken elkaar in de Grote Post in Oostende, missen elkaar eerst, vinden elkaar dan toch¹⁷. Jean is vader van twee kinderen van acht en elf jaar. Hij is van Rwandese afkomst, en leeft met de gevolgen van Polio die hij opliep op drieënhalfjarige leeftijd. Die vroege leeftijd maakt dat er voor hem geen duidelijk verschil bestaat aan een voor en na. Zijn beperking is er altijd geweest, zonder breuk in zijn eigen geheugen, maar niet zonder breuk in hoe anderen hem zien.

Doordat het sneeuwt en winter is, bergen we ons oorspronkelijke idee van de beachbar op. Toch blijkt die beachbar belangrijk te zijn als voorbeeld van hoe Jean zijn vaderschap organiseert in relatie tot zijn lichaam. De beachbar biedt een alternatief voor het (te) zware wandelen op het strand. Wanneer de kinderen spelen en roepen “papa, kijk”, kan hij kijken. Dat moment van gedeelde aandacht volstaat voor hem.

Jean beschrijft zichzelf als iemand die geluk heeft: omdat hij veel dingen nog kan en omdat hij samenwerkt met zijn partner. Die gedeelde zorg creëert ruimte. Tegelijk nuanceert hij dat geluk sterk samenhangt met middelen. Het verschil zit niet in de beperking zelf, maar in de mogelijkheid om oplossingen te organiseren.

¹⁶ Ik begreep helemaal wat hij zei, ik ken die realiteit. We spraken samen over landen die meer of minder aangepast waren.

¹⁷ Zoals dat gaat bij veel eerste ontmoetingen wist ik niet wie ik moest zoeken. Ik wou niet op de eerste, de beste persoon afstappen, dus stuurde ik nog een berichtje om te vragen waar hij was. Bleek dat we aan het Whatsappen waren terwijl we naast elkaar stonden.

Tijdens het bestellen van een tweede koffie beschrijft Jean momenten waarop hij zich beperkt voelt door de maatschappij. Jean merkt dat racisme maatschappelijk meer benoemd wordt omdat mensen zich er bewuster van zijn. Ableïsme blijft vaak onzichtbaar, zegt hij. Opmerkingen over beperking worden zelden als problematisch gezien. Hij vindt het belangrijk om positieve beelden van handicap te tonen, maar ervaart het als pijnlijk wanneer hij, bijvoorbeeld bij de herkeuring van zijn rolstoel, gedwongen wordt een lijst te maken van alles wat hij niet meer kan.

Hulpmiddelen krijgen een ambivalente betekenis want Jean kan stappen en gebruikt een rolstoel. Die rolstoel is lastig en bevrijdend. Tegelijk heeft zijn beperking vooral een impact op zijn omgeving. Samen naar een concert gaan vraagt organisatie en biedt geen garantie samen te zitten. Op vakantie gaan naar een meer met keien betekent dat zijn partner en kinderen zonder hem het water ingaan. Jean vindt dit niet erg, maar merkt dat het ongemak vooral bij de anderen zit. In deze context hanteert Jean de strategie “choose your battles”. Hij weegt af waar hij zijn energie in steekt. Vaderschap betekent ook zorgen voor het eigen lichaam, om beschikbaar te blijven op andere momenten. Het is helpen en geholpen worden.

Wanneer Jean spreekt over zijn kinderen, benadrukt hij dat zij het goed doen op school en in sport en dat dat ze beschermt tegen impliciete oordelen¹⁸. Een beperking beproeft hem, maar heeft hem ook iets gegeven. Die uitspraak doet hem reflecteren over bewijsdrang: in welke mate doet hij dingen om zichzelf te bewijzen, of omdat de maatschappij dat van hem verwacht? Voor zulke vragen is het contact met peers belangrijk, hij ervaart hier de ruimte om te zeggen dat het niet goed gaat. Ook zijn kinderen voelen situaties goed aan. Ze kunnen boos zijn op papa, maar wanneer hij aangeeft dat hij zijn orthese niet aan heeft en hulp nodig heeft, stemmen ze zich daarop af.

Louis - Vaderschap als doen wat mogelijk is

Louis en ik spreken af bij zijn thuis in een heuvelachtig gebied. We wandelen traag waarbij hij het tempo bepaalt. Ik loop achter hem en duw wanneer hij dat aangeeft¹⁹. Het gesprek verloopt daardoor op een ongebruikelijke manier: hij spreekt vooruit, ik antwoord van achter hem. Louis bepaalt de richting, het ritme en het verloop van de wandeling.

¹⁸ Het was eerst een voorzichtige bedenking die daarna uitgroeide tot deze zin.

¹⁹ Ik had in het begin aangegeven dat ik hem wil duwen mocht dat helpen. Gezien de combinatie van (st)rolling in heuvelachtig gebied met een gesprek, heel vermoeiend kan zijn.

Louis leeft met een progressieve neurologische aandoening. Als jonge twintiger begon hij “wat raar” te stappen, later sleepten zijn voeten. Een operatie aan zijn pezen bracht slechts gedeeltelijk verbetering. Met de jaren werd de rolstoel onvermijdelijk, al kan hij nog rechtstaan. Zijn huis is hierop aangepast²⁰: boven wordt enkel gebruikt om te werken. Werk speelt een belangrijke rol in Louis’ zelfbeeld, het geeft hem structuur en een gevoel van nut. Vaderschap is ook deelnemen aan de maatschappij stelt hij.

Louis zoekt niet voortdurend naar verklaringen of oorzaken, hij beschrijft wat er is, zonder dramatisering. Het is zijn positieve ingesteldheid in combinatie met reflectie die het gesprek brengen naar zijn jeugd. Zijn vader ging werken, zijn moeder zorgde voor het gezin. Ondanks dat hij het nooit zag, is er bij hem een vastberadenheid om er wel te zijn als vader. Een van die manieren is zijn dochter halen en voeren met een

Afbeelding 2 - Bakfiets van Louis

aankoppelbakfiets (zie afbeelding 2), die hij met veel trots aan mij toont. Wanneer hij hier mee rijdt wordt hij soms aangesproken, hij windt zich hier niet in op omdat de kern voor hem ligt bij het veilig onderweg zijn.

Naast de aankoppel zijn er nog praktische zaken die voor Louis belangrijk zijn om nabijheid mogelijk te maken. Samen met een ergotherapeut gingen ze (na lang zoeken) aan de slag met het aanpassen van het babypark. Door een deurtje te steken is het voor Louis ook mogelijk om de baby in en uit het park te halen. Ook een nestje met een plank zorgt ervoor dat de beperking geen absolute grens vormt.

Louis is zich bewust van zijn traagheid. Als zijn dochter huult en hij een flesje moet maken, duurt dat langer dan bij haar mama. Hij benoemt dat zonder frustratie: het is wat het is. Die aanvaarding betekent echter niet dat alles moeiteloos verloopt. Bepaalde zorgtaken zijn voor hem niet mogelijk. Het toedienen van medicatie met een spuitje is zo’n voorbeeld. Door zijn

²⁰ De voordeur is wel met trappen, Louis kan de deur open doen maar kan zelf niet via de voordeur naar binnen of buiten, hij gebruikt een schuine helling naast het huis om naar de achterdeur te gaan.

beperkte fijne motoriek heeft hij twee handen nodig voor het spuitje, waardoor hij zijn dochter niet tegelijk kan vasthouden. Die taak komt dus altijd bij zijn vrouw terecht, wat hij moeilijk vindt, juist omdat het voor haar belastend is.

Tweede ontmoeting Louis - Vaderschap als zoektocht tussen bewijzen en (goed) genoeg zijn

De tweede ontmoeting is korter dan de vorige, voorzichtiger ook gezien bij terugkeren, de baby slaapt²¹. Wat Louis zelf bijblijft van de vorige ontmoeting, is opvallend: niet zozeer de wandeling of de praktische aspecten, maar een anekdote over badminton²². Hier had hij voor het eerst uitgesproken waar hij mee zat: de vraag of hij wel goed genoeg is als vader, en de angst voor hoe zijn kind later met zijn beperking zal omgaan. Het uitspreken van die bezorgdheid blijkt een kantelpunt. Het heeft hem rust gebracht.

Die rust wordt verder zichtbaar wanneer Louis vertelt over een recent familieweekend naar Oostende. Tijdens die dagen kon hij de bewijsdrang loslaten. Zijn houding verschuift naar een meer aanvaardende positie: ik doe wat ik doe, en dat is goed genoeg. Vaderschap is minder gericht op bewijzen, meer op aanwezig zijn. Toch blijft die rust niet ononderbroken. Tijdens het verblijf aan zee wordt opnieuw duidelijk hoe context en toegankelijkheid mee bepalen wat mogelijk is. Door een elektrische strandrolstoel kon Louis mee met het gezin op het strand, een plek die anders moeilijk bereikbaar is. Tegelijk vraagt die toegankelijkheid inspanning, verplaatsingen, organisatie en aanpassing. Het is iets wat Louis vaak ervaart: zonder initiatief en een eigen zoektocht doe je vaak niet mee.

Door de intensiteit²³ kozen ze de dag erna om zonder aangepaste rolstoel naar het strand te gaan. Hierdoor bleef Louis op afstand terwijl de anderen samen met zijn dochter in het zand speelden. Hij is aanwezig, maar niet nabij. Dat moment raakt hem, maar vindt het moeilijk om hier een gevolg aan te geven. Zijn dochter amuseert zich zichtbaar, dus “wie ben ik” om daar iets van te zeggen. Maar het gaat om een eerste ervaring, een betekenisvol moment, en hij staat er net buiten.

²¹ Doorheen onze gesprekken had ik al geleerd dat hun kindje niet goed slaapt, wanneer we terugkwamen en ze wel in slaap was gevallen voelde het juist om te vertrekken.

²² Louis vertelt mensen dat hij veel gehad heeft om het met mij te hebben over de angsten die hij heeft over wat zijn dochter te wachten staat. “Die Loredana vertelde onder andere een anekdote die mij fel aangreep. Ze zei dan dat ze als kind plots beseftte dat ze nooit met haar papa in de tuin zou kunnen voetballen, zoals andere kindjes dat doen. Twee dagen heeft ze daarover gehuild, tot ze opeens de klik maakte: het is nu eenmaal zo. En dan hebben ze ontdekt dat ze wel perfect badminton tegen elkaar kunnen spelen, wat ze dan veel gedaan hebben. Dat geeft mij veel moed en hoop. We vinden voor alles wel een oplossing, zolang we elkaar graag zien.”

²³ De aangepaste strandrolstoel moest gehaald worden in het station waarna nog een weg door het stad moest gemaakt worden voor je aan het strand was.

Arthur - Vaderschap als het verbreden van mogelijkheden

De ontmoeting met Arthur vindt plaats in het sportpark en is allesbehalve rechtlijnig. Plassen dwingen ons tot omwegen, sommige stukken blijken te drassig, en uiteindelijk beslissen we om terug te keren en ons gesprek verder te zetten in de kantine. Die beweging van vooruitgaan, terugkeren en heroriënteren, resoneert met hoe Arthur zijn leven en vaderschap benadert. In de publieke ruimte wil Arthur tonen dat hij dingen kan. Niet vanuit de expliciete drang om aan maatschappelijke normen te voldoen, maar vanuit een verlangen om mogelijkheden zichtbaar te maken. Een voorbeeld hiervan is hoe hij op woensdagmiddag als taxi fungeert voor zijn en andere kinderen. Door ze thuis af te zetten toont hij aan andere kinderen en hun ouders dat het mogelijk is en dat hij een “gewone papa” is.

Tijdens de wandeling wordt ook mijn rol zichtbaar. Arthur benoemt hoe hij het als waardevol ervaart dat ik als onderzoeker bepaalde fysieke uitdagingen mee inschat: ondergrond, hellingen, obstakels. Die kennis maakt dat hulp als ondersteuning in plaats van overname van autonomie aanvoelt. Hij maakt daarbij een duidelijk onderscheid tussen hulp die opgelegd wordt en hulp die afgestemd is. Ook over de onderzoeksdeelname reflecteert Arthur. Hij beschrijft hoe standaardvragen vaak zijn geleefde realiteit niet serieus nemen en uitgaan van negatieve assumpties zoals frustratie, boosheid en beperking. De manier waarop onze ontmoeting verloopt, ervaart hij als anders, net omdat het ruimte laat voor complexiteit en nuance²⁴.

Arthur had op zijn eenentwintigste een ongeval dat leidde tot zijn fysieke beperking. Hij leerde zijn partner pas later kennen, en samen kregen ze twee kinderen. Zijn leven als vader situeert zich volledig na dat kantelpunt. Voor hen is zijn lichaam geen breuk, maar een gegeven. Via zijn vrouw kon hij zijn beperking aanvaarden. Zij vond het vanzelfsprekend dat hij werd geholpen door haarzelf en anderen, dus vond hij dat ook.

Vaderschap is voor Arthur geen toestand die fluctueert afhankelijk van wat lukt of niet lukt, hij voelt zich altijd vader. Bij momenten waarop hij een bepaalde activiteit niet kan (mee)doen raakt hem dat, maar tegelijk gaat hij actief op zoek naar alternatieven. Sport heeft hij altijd gezien als iets wat hij met zijn kinderen wou doen, als verbinding. Via een sportrolstoel speelt hij basket en tennis met hen. Wat hij niet kan, wordt niet ontkend, maar herschikt.

²⁴ Dit benadrukt hoe betekenisgeving niet losstaat van de manier waarop ernaar gevraagd wordt.

Discussie

Doorheen de ontmoetingen werd duidelijk dat de verhalen van vaders met een fysieke beperking niet enkel inzicht bieden in hun geleefde ervaringen, maar ook bestaande normen en dominante discoursen rond vaderschap en disability kritisch bevragen. De wijze waarop vaders betekenis geven aan hun ervaringen toont hoe zij alternatieve invullingen van vaderschap construeren, die gangbare opvattingen over zorg, mannelijkheid en competentie uitdagen. In die zin kreeg het onderzoek ook een kritisch-emancipatorische dimensie, waarbij niet alleen ervaringen werden beschreven en geïnterpreteerd, maar ook bredere machtsstructuren zichtbaar en bevraagd werden (Bergeron et al., 2012; Davies et al., 2024; Van Hove, 2025).

Flows in kaart brengen (fase 2)

Waar in de eerste fase de verschillende elementen die vaderschap mee vormgeven werden geïdentificeerd, wordt in deze fase onderzocht hoe ze zich tot elkaar verhouden (Feely, 2019). Op die manier wordt zichtbaar hoe vaderschap niet tot stand komt als een individueel of stabiel gegeven, maar als het gevolg van dynamische en meervoudige interacties binnen een breder sociaal en materieel veld (o. a. Bergeron et al., 2012; Zaman & Hossain, 2024). Het wordt duidelijk dat vaderschap met een fysieke beperking zich situeert op het kruispunt van verschillende, vaak gelijktijdig werkende flows (o.a. Marke, 2024; Prilleltensky, 2004). Deze flows werden verdeeld in spanningen, versterkingen en blokkades.

Spanningen

Een eerste spanning situeert zich tussen maatschappelijke verwachtingen en geleefde realiteit. Vanuit embodied care (Doucet, 2013) wordt vaderschap zichtbaar als een belichaamde praktijk waarin zorg, lichamelijkheid en normativiteit voortdurend op elkaar inwerken. Lucas beschrijft hoe vaderschap zijn bewustzijn van de eigen beperking versterkt, waarbij mogelijke moeilijkheden in zijn hoofd worden “uitvergroot”. De spanning situeert zich daarbij niet noodzakelijk in de beperking zelf, maar in de manier waarop hij voortdurend anticipeert op wat fout zou kunnen lopen.

Ook bij Jean wordt zichtbaar hoe lichamelijkheid mee bepaalt hoe zorg en aanwezigheid vorm krijgen. Bij bepaalde activiteiten moeten zijn vrouw en de kinderen zonder hem gaan. Jean zelf ervaart dit niet noodzakelijk als problematisch, maar merkt hoe het ongemak vooral bij anderen ligt. In deze context ontwikkelt hij bewust strategieën, waarbij hij energie afweegt en zorg voor het eigen lichaam mee onderdeel wordt van zorg voor het gezin. Bij Louis worden de grenzen van embodied care tastbaar in concrete zorghandelingen: door beperkte fijne motoriek kan hij medicatie niet toedienen terwijl hij zijn dochter vasthoudt.

Deze spanning hangt nauw samen met erkenning en zelfpositionering. De vaders ervaren een verhoogde zichtbaarheid in publieke contexten, waarbij hun handelen sneller beoordeeld wordt en zij impliciet het gevoel krijgen hun ouderlijke competentie te moeten bewijzen (Dunne & Ryan, 2024). Tom benoemt bijvoorbeeld het gevoel dat hij “iets afneemt” van zijn kinderen, terwijl Jean zich afvraagt in welke mate zijn handelen gestuurd wordt door persoonlijke overtuigingen of maatschappelijke bewijsdrang. Tegelijk doorbreken verschillende vaders bewust en onbewust de dominante beelden. Arthur doet dit door in de publieke ruimte zichtbaar aanwezig te zijn als vader en schooltaxi, waardoor disability niet enkel verschijnt als beperking, maar ook als een breuk die normatieve ideeën over ouderschap en zorg destabiliseert (Wolf-Meyer & Friedner, 2022).

Ook maatschappelijke beeldvorming speelt hierin mee. Vaderschap verschijnt niet enkel als een private relatie, maar als een publieke positie die voortdurend geïnterpreteerd en geconstrueerd wordt binnen place-spaces (Fairchild, 2021). Lucas ervaart bijvoorbeeld hoe vanuit normatief-medische denkbeelden getwijfeld wordt aan zijn vermogen om autonoom beslissingen te nemen als vader. Hierdoor ontstaat een voortdurende afweging tussen zichzelf blijven, zich beschermen en zich verhouden tot externe verwachtingen.

Versterkingen

Tegenover deze spanningen staan verschillende relationele en affectieve versterkingen die een indruk laten op lichaam en gezin (Fairchild, 2021). Binnen het gezin ontstaat vaderschap via processen van attunement (Jackson, 2023; Jaramillo & Gaztambide-Fernández, 2019), waarbij zorg vorm krijgt door wederzijdse afstemming tussen lichamen, emoties en contexten. Tom beschrijft hoe zijn dochters aanvoelen wanneer bepaalde situaties moeilijk zijn, ook Jean ervaart hoe zijn kinderen zich aanpassen aan zijn lichamelijke mogelijkheden met of zonder orthese. Lucas' verhalen tonen hoe vaderschap ontstaat in voortdurende afstemming tussen lichamen (van mens en dier), hulpmiddelen, tempo's en omgevingen. Niet alleen tijdens de wandeling verschuift het tempo voortdurend, ook het contrast tussen de rush van de week en de rust van het weekend maakt zichtbaar hoe vaderschap telkens opnieuw relationeel wordt afgestemd op veranderende contexten en noden.

Deze wederzijdse afstemming sluit aan bij intra-action (Barad, 2007 in Doucet, 2013), waarin autonomie en afhankelijkheid niet tegenover elkaar staan maar elkaar voortdurend mede produceren in het sociale. De rolstoel krijgt hierdoor geen vaste betekenis als beperking of hulpmiddel, maar verandert afhankelijk van context, relaties en ervaringen. Informele ondersteuning door partner, kinderen en bredere netwerken versterkt mee deze ervaring van vaderschap. Zo beschrijft Arthur hoe zijn partner hem hielp om zijn beperking te leren

aanvaarden. Tom ervaart de speelse interacties en het plagen door zijn kinderen als een uiting van verbondenheid en liefde.

Daarnaast wordt vaderschap versterkt door creativiteit, traagheid en dagelijkse betrokkenheid. Verschillende vaders ontwikkelen creatieve oplossingen binnen zorgsituaties, waardoor zorgpraktijken aangepast worden aan hun lichamelijke mogelijkheden (o.a. Dunne & Ryan, 2024). Zo maakt een aangepaste bakfiets het voor Louis mogelijk om zelf met zijn dochter van en naar de crèche te gaan, terwijl ook kleine aanpassingen aan het babypark en het nestje bijdragen aan zijn ervaring van vaderschap. Tegelijk beschrijft hij hoe zorg soms vertraagt door zijn lichamelijke tempo, zonder dat dit afbreuk doet aan zijn betrokkenheid als vader. Vaderschap krijgt betekenis in het dagelijkse samen doen: samen opstaan, samen sporten, aanwezig zijn, zorg opnemen en blijven afstemmen op elkaar. Zo toont Arthur: wat hij niet kan, wordt niet ontkend, maar herschikt.

Ook sociale verbindingen werken versterkend. Contact met andere vaders in gelijkaardige situaties creëert ruimte voor herkenning en wederzijdse legitimering (“differently the same”; Blume, 2017). Voor Lucas bieden dergelijke ontmoetingen een alternatief voor de vervreemdende reacties die hij soms ervaart in publieke contexten. Binnen deze relationele flows ontstaat ruimte om twijfels, kwetsbaarheid en ervaringen te delen zonder voortdurend terug te vallen op bewijsvoering tegenover de buitenwereld.

Blokkades

Tegelijk worden bepaalde flows afgeremd door stigma, discriminatie en normatieve verwachtingen. Verschillende vaders ervaren een impliciete druk om hun capaciteiten als ouder te bewijzen, wat hun spontane beleving van vaderschap ondermijnt (Dunne & Ryan, 2024). Louis benoemt bijvoorbeeld hoe hij vaderschap liever begrijpt vanuit aanwezigheid, maar merkt tegelijk hoe maatschappelijke verwachtingen dit verstoren.

Dominante maatschappelijke kaders bepalen mee welke vormen van vaderschap als legitiem verschijnen. Tom ervaart spanning tussen culturele beelden van ‘actief’ vaderschap en de fysieke mogelijkheden van zijn lichaam, terwijl Lucas ondersteuning soms tegelijk als noodzakelijk én beperkend ervaart. Hierdoor worden bepaalde ervaringen zichtbaar gemaakt en andere gemarginaliseerd.

Ook materiële en institutionele factoren vormen belangrijke blokkades (De Schauwer et al., 2017; Feely, 2019; Zaman & Hossain, 2024). Toegang tot infrastructuur, mobiliteit, hulpmiddelen en zorgsystemen beïnvloedt rechtstreeks hoe vaderschap praktisch vorm kan

krijgen. Tom benadrukt hierbij het belang van erkenning van lived experience via “niets over ons, zonder ons”, terwijl tegelijk duidelijk wordt hoe hulpverlening en institutionele logica vaak vertrekken vanuit normatieve ideeën over autonomie, zorg en competentie.

Becoming father (fase 3)

In deze derde analytische fase verschuift de focus naar processen van becoming father. Vanuit assemblage thinking wordt vaderschap hierbij niet begrepen als een stabiele identiteit of individuele eigenschap, maar als het resultaat van een voortdurende samenkomst van lichamen, objecten, relaties, ruimtes en maatschappelijke verwachtingen (Feely, 2019; Taylor et al., 2023). Vaderschap ontstaat daarmee niet als een vaststaand eindpunt, maar als een dynamisch proces waarin betekenissen voortdurend worden verschoven, geproduceerd en heronderhandeld. Zoals Feely (2019) stelt, bevinden assemblages zich steeds in een proces van samenkomen, functioneren en uiteenvallen. Becoming father verwijst daardoor naar een relationeel en materieel proces van voortdurend worden (Fisher en Goodley, 2007; Jackson, 2023).

Binnen deze studie werd zichtbaar hoe dominante betekenissen van vaderschap worden gestabiliseerd en in stand gehouden. Verwachtingen rond fysieke beschikbaarheid, autonomie, controle en productiviteit functioneren hierbij als impliciete referentiepunten waarrond vaders zichzelf proberen te positioneren (Butler & Derrett, 2014; Conley-Jung & Olkin, 2001). Sommige vaders zoeken aanvankelijk aansluiting bij dominante beelden van goed vaderschap, wat gepaard kan gaan met bewijsdrang, compensatiestrategieën of gevoelens van tekortschieten. Disability wordt hierdoor soms ervaren als iets dat overwonnen of gecompenseerd moet worden om aansluiting te vinden bij normatieve verwachtingen rond vader-zijn (Gibson, 2006). De assemblage wordt op die manier gestabiliseerd doordat maatschappelijke normen zich blijven reproduceren binnen interacties met sociale netwerken, hulpverlening, infrastructuur en publieke ruimtes (Powell, 2019).

Ook materiële elementen spelen hierin een actieve rol. Vanuit assemblagedenken worden objecten namelijk niet gezien als passieve hulpmiddelen, maar als elementen die sociale praktijken mee vormgeven (Feely, 2019). Zo functioneert een rolstoel tegelijkertijd als bron van vrijheid en beperking, afhankelijk van de context waarin deze gebruikt wordt. Op gelijkaardige wijze beïnvloeden trapliften, bakfietsen of andere hulpmiddelen mee hoe zorg en mobiliteit vorm krijgen binnen het dagelijkse vaderschap. (St)rolling-with maakt hierbij zichtbaar hoe mobiliteit ontstaat in de assemblage tussen lichaam, hulpmiddel en omgeving, eerder dan als een individueel vermogen van het lichaam alleen (Vandenbussche & De Schauwer, 2026).

Tegelijk toont de analyse hoe disability-as-rupture (Wolf-meyer & Friedner, 2022) dominante betekenissen van vaderschap en disability destabiliseert en ruimte creëert voor verandering, creativiteit en herdefiniëring (Feely, 2019). De ervaringen van vaders met een beperking functioneren hierbij als een vorm van ervaringskennis die medische deficitmodellen uitdaagt. De narratieven van de participanten tonen dat disability niet gereduceerd kan worden tot verlies of tekort, maar evenmin geromantiseerd wordt. Vaderschap ontstaat eerder in voortdurende afstemming met lichamelijke mogelijkheden, relationele dynamieken en contextuele beperkingen (attunement - Jackson, 2023; Jaramillo & Gaztambide-Fernández, 2019).

Door de embodied realiteit van de vaders, waaronder vermoeidheid, pijn en mobiliteit, wordt zorg regelmatig aangepast, vertraagd of heruitgevonden in functie van wat het lichaam op dat moment toelaat (Doucet, 2013). Tegelijk gaat embodiment niet uitsluitend over fysieke ervaringen. Ook gevoelens van onzekerheid, frustratie, verbondenheid en trots maken deel uit van hoe vaderschap beleefd en vormgegeven wordt. Vaderschap bevindt zich daardoor in een constante staat van flux (Boardman, 2017; Vandenbussche & De Schauwer, 2026).

Daarnaast blijkt vaderschap fundamenteel relationeel georganiseerd. Becoming father ontstaat niet als een individueel project, maar in voortdurende interactie met partners, kinderen, peers en bredere sociale netwerken. Binnen deze interacties wordt betekenis gezamenlijk geproduceerd via processen van co-creation of meaning (Davis, 2000). Informele ondersteuning kan vaderschap faciliteren, maar ook complex maken, afhankelijk van hoe deze ondersteuning wordt aangeboden en geïnterpreteerd. Erkenning blijkt hierbij een belangrijke factor: vaders ervaren meer mogelijkheden wanneer zij zich gewaardeerd en erkend voelen in hun rol als vader. Ook contact met peers speelt hierin een belangrijke rol. De uitwisseling van ervaringen en strategieën maakt alternatieve manieren van becoming father zichtbaar en draagt bij aan het ontwikkelen van counter narratives (Dunne & Ryan, 2024).

Binnen deze studie werd bovendien zichtbaar hoe bepaalde ruimtes nieuwe mogelijkheden creëren voor participatie en verbondenheid. Alternatieve ruimtes, zoals de beachbar, functioneren niet louter als fysieke locaties, maar als contexten waarin andere vormen van interactie en participatie mogelijk worden. Dergelijke (nieuwe) ruimtes destabiliseren dominante verwachtingen rond mobiliteit, autonomie en toegankelijkheid, waardoor nieuwe praktijken van vaderschap kunnen ontstaan. Vaderschap krijgt daardoor vorm in een voortdurende beweging tussen stabilisering en verandering, tussen aansluiting zoeken bij dominante normen en het ontwikkelen van eigen betekenissen van “goed genoeg” vaderschap (o.a. Kirshbaum & Olkin, 2002; Mercerat & Saïas, 2020; Valentine et al., 2019).

Implicaties

Voor theorie

De bevindingen tonen het belang van lived experience als volwaardige kennisvorm, waarbij kennisproductie niet gericht is op universele waarheden, maar op het verdiepen van inzicht in contextgebonden en relationele ervaringen (Boardman, 2017; Okoroji et al., 2023). Dit impliceert een verschuiving naar epistemic justice (Okoroji et al., 2023), waarin deze kennis niet langer ondergeschikt is aan medische of professionele kaders, maar op eigen voorwaarden wordt erkend. Tegelijk draagt dit onderzoek bij aan de deconstructie (Taylor et al., 2023) van normatieve vaderschapsidealen, zoals fathers as providers (Valentine et al., 2019). In die zin sluit het aan bij theoretische perspectieven die disability benaderen als een 'rupture' die als counter-narrative (De Clerck, 2018) dominante normen bevraagt en ruimte creëert voor alternatieve invullingen van zorg, identiteit en ouderschap (Wolf-meyer & Friedner, 2022). Bovendien suggereert een assemblage-benadering dat andere epistemologische uitgangspunten ook leiden tot andere vormen van theorievorming en implicaties (Feely, 2019).

Voor praktijk

Voor de praktijk betekent dit dat ondersteuning aan vaders met een beperking moet verschuiven van een focus op beperkingen naar een focus op mogelijkheden, strategieën en relationele zorgpraktijken. Vaders geven niet aan nood te hebben aan overname van zorgtaken, maar eerder aan ondersteuning die hun autonomie en betrokkenheid faciliteren. Dit vraagt om maatwerk, waarbij ook het belang van informele steunnetwerken (partners, kinderen) erkend wordt. Daarnaast is er nood aan verhoogde aandacht voor materiële en sociale toegankelijkheid van 'vaderschapsplekken' (zoals scholen, speelpleinen en concertzalen), aangezien deze cruciaal zijn voor participatie. Hulpverleners dienen alert te zijn voor subtiele vormen van stigmatisering, die vaders impliciet blijven positioneren als afwijkend. Het faciliteren van peer-support kan hierbij een belangrijke rol spelen, aangezien het ruimte creëert voor wederzijdse erkenning en gedeelde ervaringskennis.

Voor beleid

Op beleidsniveau wijzen de resultaten op de nood aan een inclusief ouderschapsbeleid dat rekening houdt met de positie van vaders met een beperking. Huidige beleidskaders blijven vaak gericht op moeders of op een generieke categorie 'ouders', waardoor de noden van deze groep onderbelicht blijven. Beleidsmaatregelen rond zorgverlof, ondersteuning en participatie dienen daarom expliciet ruimte te maken voor vaderschap. Daarnaast is het essentieel om epistemische onrechtvaardigheid tegen te gaan door vaders met een beperking niet louter symbolisch te betrekken, maar hen een stem te geven in besluitvormingsprocessen, voorbij

vormen van epistemic exploitation en elite capture (Okorogi et al., 2023). Tot slot vraagt dit om een verschuiving in beleid weg van het medisch model, waarbij niet enkel de beperking, maar vooral de mogelijkheid tot participatie en het opnemen van de ouderrol centraal staat.

Limitaties van het eigen onderzoek

Dit onderzoek kent een aantal methodologische en epistemologische keuzes die meegenomen moeten worden bij de interpretatie van de bevindingen. De bevindingen beogen geen universele uitspraken, maar eerder subtiele verschuivingen in perspectief. Bovendien is vaderschap een cultureel ingebedde praktijk, waardoor de resultaten sterk verbonden zijn met de sociale, culturele en temporele context van Vlaanderen in 2026.

Door de scope van dit onderzoek werd gefocust op vaders met een fysieke beperking. Door een methodologische en praktische keuze van de onderzoeker werden geen mensen met een verstandelijke of zintuiglijke beperking meegenomen, dit impliceert dat het beeld van vaderschap en disability onvolledig blijft. Binnen de groep van mensen met een fysieke beperking werd wel gekozen voor diversiteit.

Daarnaast brengt de gehanteerde samplingstrategie beperkingen met zich mee. De participanten maakten deel uit van het ruime netwerk van de onderzoeker, wat zowel voordelen (veiligheid) als risico's inhoudt. Het gevaar voor elite capture, waarbij voornamelijk participanten worden bereikt die relatief toegankelijk zijn, verbaal sterk zijn of zich comfortabel voelen binnen een onderzoekscontext, terwijl meer gemarginaliseerde stemmen ondervertegenwoordigd blijven (Okorogi et al., 2023), sluit aan bij bredere discussies rond epistemische onrechtvaardigheid.

De positie van de onderzoeker speelt eveneens een belangrijke rol. De data kan worden beschouwd als een co-productie tussen onderzoeker en participanten, waarbij subjectiviteit onvermijdelijk aanwezig is (Feely, 2019). Mijn empathetic knowledge als dochter van een vader met een beperking kan enerzijds de diepgang van het onderzoek versterken, maar anderzijds ook de interpretatie van data kleuren. Dit vraagt om een voortdurende reflectie. Tegelijkertijd werd er gewaakt voor epistemische exploitatie door zelf ook ervaringen te delen en te verbinden (Toole, 2019).

(St)rolling-with maakte het mogelijk om belichaamde en contextuele aspecten zichtbaar te maken, maar kon op bepaalde momenten de concentratie of diepgang van gesprekken beïnvloeden. Er werd wel rekening gehouden met “walkism” door geen verwachting te stellen

om letterlijk onderweg te zijn (Vandenbussche & De Schauwer, 2026). Verder was de participatie niet volledig spontaan, aangezien de onderzoeker zichzelf uitnodigde.

Tot slot is er een temporele beperking. Hoewel sommige participanten actief meedachten en vragen terugkoppelden, werd geen langdurige, duurzame participatieve relatie opgebouwd. Dit hangt samen met praktische beperkingen zoals tijd, maar roept ook vragen op over de mate van participatie en co-creatie. Deels door dit tijdscomponent is er ook de afwezigheid van partners in de dataverzameling en analyse. Hoewel vaders regelmatig verwezen naar hun partner en de steun die zij ervaren binnen het ouderschap, lag de focus voornamelijk op de ervaringen van de vaders zelf en hun relatie met hun kinderen. Hierdoor blijven bepaalde relationele en gezinsdynamieken onderbelicht. Nochtans spelen partners vaak een belangrijke rol in het omgaan met praktische drempels, zorgverdeling en emotionele ondersteuning (Bergeron et al., 2012).

Aanwijzingen voor vervolgonderzoek

Vervolgonderzoek kan in de eerste plaats inzetten op een bredere, meer diverse inclusie van vaders met verschillende beperkingen. In het bijzonder is er nood aan onderzoek naar vaders met een verstandelijke of zintuiglijke beperking, aangezien hun ervaringen en ondersteuningsnoden mogelijk verschillen van die van vaders met een fysieke beperking. Belangrijk hierbij is wel om niet uit te gaan van de gelijkheid van ervaringen van mensen met eenzelfde diagnose. Men mag niet op zoek gaan naar een gemeenschappelijk element dat spontaan naar voor zal komen (Blume, 2017).

Daarnaast verdient ook een intersectionele benadering verdere uitwerking, met aandacht voor diverse gezinsvormen (bv. alleenstaande vaders, LGBTQ+ gezinnen) en de invloed van sociaaleconomische en culturele contexten.

Ten derde kan toekomstig onderzoek sterker inzetten op relationele en longitudinale perspectieven. Dit omvat enerzijds het betrekken van perspectieven van kinderen en partners, met specifieke aandacht voor processen van wederzijdse afstemming (attunement) binnen het gezin. Anderzijds kan longitudinaal onderzoek inzicht bieden in vaderschap als een dynamisch proces van 'becoming' doorheen de tijd. Methodologisch biedt (st)rolling-with hierbij belangrijke kansen om epistemische rechtvaardigheid te versterken, door vaders met een beperking niet enkel als participanten maar als co-onderzoekers te betrekken.

Tot slot is er nood aan verdiepend onderzoek naar de interactie tussen vaderschap, disability en maatschappelijke structuren, zoals publieke ruimte, beleid en mediabeelden, om beter te begrijpen hoe inclusie structureel (on)mogelijk wordt gemaakt.

Conclusie

Dit onderzoek vertrok vanuit de vaststelling dat vaders met een fysieke beperking zowel in wetenschappelijke als maatschappelijke discoursen over ouderschap grotendeels onderbelicht blijven (o.a. Bergeron et al., 2012; Davies et al., 2024; Fisher & Goodley, 2007; Kilkey & Clarke, 2010). Via (st)rolling-with werd vanuit een kwalitatieve, belichaamde en relationele benadering onderzocht hoe vaders met een fysieke beperking in Vlaanderen betekenis geven aan hun vaderschap. Het onderzoek had daarbij niet de ambitie om universele uitspraken te formuleren, maar wel om ruimte te creëren voor hun ervaringskennis en zo bij te dragen aan een genuanceerder begrip van vaderschap en disability.

De centrale onderzoeksvraag luidde: “Hoe geven vaders met een fysieke beperking in Vlaanderen betekenis aan vaderschap?” De resultaten tonen aan dat vaderschap voor deze vaders geen statische identiteit of afgelijnde rol is, maar een dynamisch en relationeel proces van becoming father. Betekenissen liggen daarbij niet vast, maar worden voortdurend geconstrueerd in intra-actie (Barad 2007, in o.a. Kleinman & Barad, 2012) met lichamelijke, sociale verwachtingen, relationele contexten en veranderende levensomstandigheden. Vaderschap wordt vormgegeven via voortdurende processen van positionering, onderhandeling en herdefiniëring. De participanten stemmen hun zorgpraktijken af op hun lichamelijke mogelijkheden en zoeken tegelijkertijd naar erkenning binnen hun sociale omgeving. Disability functioneert hierbij niet enkel als een bron van beperking, maar ook als een bron van creativiteit, heroriëntatie en betekenisproductie, als rupture (Wolf-Meyer & Friedner, 2022).

De vaders verhouden zich voortdurend tot dominante, normatieve beelden van ‘goed vaderschap’. Deze beelden blijven sterk verbonden met idealen van autonomie, fysieke competentie, onafhankelijkheid en productiviteit (o.a. Gibson, 2006). Hierdoor ervaren vaders regelmatig impliciete of expliciete twijfel aan hun ouderlijke bekwaamheid. De confrontatie met maatschappelijke reacties, variërend van bewondering (“chapeau”) tot deficiet benaderingen en onderschatting, creëert (vaak onbewust) een gevoel van bewijsdrang. De participanten ervaren dat zij hun vaderschap vaker moeten legitimeren. Tegelijk maken hun ervaringen zichtbaar hoe ableïstische normen diep verweven blijven met dominante opvattingen over vaderschap.

De participanten construeren hun vaderidentiteit niet vanuit één vast ideaalbeeld, maar vanuit relationele afstemming en dagelijkse zorgpraktijken. Zij ontwikkelen alternatieve invullingen van vaderschap waarin aanwezigheid, emotionele betrokkenheid, verbondenheid en afstemming centraal staan. Hoewel normatieve verwachtingen rond autonomie, fysieke competentie en onafhankelijkheid aanwezig blijven, krijgt vaderschap in de praktijk vooral vorm via intra-actieve ontmoetingen met kinderen, partners en de omgeving (De Schauwer et al., 2016; 2017). Vanuit deze geleefde ervaringen ontstaan niet alleen persoonlijke betekenissen van vaderschap, maar worden tegelijk dominante opvattingen over 'goed vaderschap' impliciet bevraagd en herwerkt. In die zin verschuift vaderschap van een normatief ideaal van doen naar een relationeel proces van worden. (St)rolling-with maakte zichtbaar hoe deze betekenissen letterlijk en figuurlijk onderweg ontstaan.

Er is een complexe wisselwerking tussen structurele barrières en relationele hulpbronnen. Obstakels situeren zich onder meer op het niveau van maatschappelijke vooroordelen, ontoegankelijke omgevingen, normatieve verwachtingen en medische discoursen die hun ervaringskennis onderwaarden. Vaders met een beperking ervaren hierdoor vormen van epistemische onrechtvaardigheid, waarbij hun kennis over hun eigen leven en vaderschap als minder (geloof)waardig wordt gezien (Okoroji et al., 2023). Tegelijk blijken relationele netwerken, partners, kinderen en momenten van erkenning belangrijke hulpbronnen te vormen (Bergeron et al., 2012). Ook ervaringskennis zelf functioneert als een belangrijke bron van kracht en betekenisgeving. De participanten ontwikkelen strategieën van aanpassing, creativiteit en herpositionering waarmee zij actief vormgeven aan hun vaderschap binnen de mogelijkheden en beperkingen van hun context.

De verhouding van de betekenissen die vaders geven tot dominante discoursen is niet eenzijdig. We leren dat ze zich niet eenvoudigweg conformeren aan bestaande normen, maar deze onderhandelen, herinterpreteren en gedeeltelijk herdefiniëren. Hun verhalen functioneren als tegen-narratieven (De Clerck, 2018). Vanuit hun geleefde ervaringen construeren zij alternatieve betekenissen. Hierdoor verrichten zij kritisch-emancipatorisch werk: niet noodzakelijk via expliciet activisme, maar via de manier waarop zij hun vaderschap beleven, benoemen en vormgeven in het dagelijks leven, vanuit disability-as-rupture (Wolf-Meyer & Friedner, 2022).

Deze studie werd voornamelijk theoretisch geïnformeerd door DS waarin aandacht bestaat voor normativiteit, uitsluiting en ableïsme (Van Hove, 2025). Tegelijk werd de analyse uitgevoerd vanuit een interpretatieve benadering waarbij de nadruk lag op hoe participanten zelf betekenis geven aan hun ervaringen. De spanning tussen beide perspectieven werd niet

gereduceerd. Net in het interpretatief meebewegen met de geleefde ervaringen van vaders werden de grenzen van dominante discoursen zichtbaar. Hierdoor toont dit onderzoek niet alleen hoe normatieve structuren vaderschap vormgeven, maar ook hoe vaders met een fysieke beperking actief bijdragen aan het herdenken van deze structuren.

Ten slotte onderstrepen de bevindingen het belang van ervaringskennis als volwaardige kennisbron binnen onderzoek. Door vaders met een fysieke beperking niet louter als onderzoeksobject, maar als kennisdragers te benaderen, draagt deze studie bij aan epistemische rechtvaardigheid (Okoroji et al., 2023). Tegelijk maakt het zichtbaar dat betekenissen van vaderschap nooit volledig vastliggen. Vaderschap verschijnt eerder als een voortdurend proces van becoming. Deze studie nodigt daarom uit tot een verschuiving in hoe vaderschap en disability worden begrepen: weg van deficitdenken en normaliserende verwachtingen, en naar een perspectief waarin diversiteit, relationaliteit en geleefde ervaring centraal staan.

Referentielijst

- Barclay, L., & Lupton, D. (1999). The experiences of new fatherhood: a socio-cultural analysis. *Journal Of Advanced Nursing*, 29(4), 1013–1020. <https://doi.org/10.1046/j.1365-2648.1999.00978.x>
- Beighton, C., & Wills, J. (2019). How parents describe the positive aspects of parenting their child who has intellectual disabilities: A systematic review and narrative synthesis. *Journal Of Applied Research in Intellectual Disabilities*, 32(5), 1255–1279. <https://doi.org/10.1111/jar.12617>
- Bergeron, C., Vincent, C., & Boucher, N. (2012). Experience of parents in wheelchairs with children aged 6 to 12. *Technology And Disability*, 24(4), 247–261. <https://doi.org/10.3233/tad-120356>
- Blake, L., Bray, L., & Carter, B. (2019). “It’s a lifeline”: Generating a sense of social connectedness through befriending parents of disabled children or children with additional need. *Patient Education And Counseling*, 102(12), 2279–2285. <https://doi.org/10.1016/j.pec.2019.07.012>
- Blume, S. (2017). In search of experiential knowledge. *Innovation: The European Journal Of Social Science Research*, 30(1), 91–103. <https://doi.org/10.1080/13511610.2016.1210505>
- Boardman, F. K. (2014). Knowledge is Power? The role of experiential knowledge in genetically ‘risky’ reproductive decisions. *Sociology Of Health & Illness*, 36(1), 137–150. <https://doi.org/10.1111/1467-9566.12048>
- Boardman, F. K. (2017). Experience as knowledge: Disability, distillation and (reprogenetic) decision-making. *Social Science & Medicine*, 191, 186–193. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2017.09.013>
- Bostad, I., & Hanisch, H. (2016). Freedom and Disability Rights: Dependence, Independence, and Interdependence. *Metaphilosophy*, 47(3), 371–384. <https://doi.org/10.1111/meta.12192>
- Brennan, E., & Swords, L. (2021). Parenting with a Spinal cord Injury: A systematic review of mothers’ and fathers’ experiences. *Rehabilitation Psychology*, 66(4), 404–414. <https://doi.org/10.1037/rep0000415>
- Butler, M., & Derrett, S. (2014). The Walking Interview: An Ethnographic Approach to Understanding Disability. *The Internet Journal Of Allied Health Sciences And Practice*, 12(3). <http://ijahsp.nova.edu>
- Casper, M. J., & Talley, H. L. (2005). Preface. *Journal Of Contemporary Ethnography*, 34(2), 115–120. <https://doi.org/10.1177/0891241604272323>
- Clímaco, J. C. (2020). Constructions of motherhood in feminist and disability studies. *Revista Estudos Feministas*, 28(1), 1–16. <https://doi.org/10.1590/1806-9584-2020v28n154235>
- Conley-Jung, C., & Olkin, R. (2001). Mothers with Visual Impairments who are Raising Young Children. *Journal Of Visual Impairment & Blindness*, 95(1), 14–29. <https://doi.org/10.1177/0145482x0109500103>

- Corney, T., Cooper, T., Shier, H., & Williamson, H. (2021). Youth participation: Adulthood, human rights and professional youth work. *Children & Society*, 36(4), 677–690. <https://doi.org/10.1111/chso.12526>
- Cornish, F., & Gillespie, A. (2009). A Pragmatist Approach to the Problem of Knowledge in Health Psychology. *Journal Of Health Psychology*, 14(6), 800–809. <https://doi.org/10.1177/1359105309338974>
- Ćwirynkało, K., Byra, S., & Fronek, P. (2022). The Lived Experience of Fathers with Intellectual Disabilities: An Interpretative Phenomenological analysis. *Research in Developmental Disabilities*, 131, 104345. <https://doi.org/10.1016/j.ridd.2022.104345>
- Davies, A., Rix, J., & Robb, M. (2024). Fathers' Relationships with Their Disabled Children: A Literature Review. *Disability Studies Quarterly*, 43(3). <https://doi.org/10.18061/dsq.v43i3.8744>
- Davis, J. M. (2000). Disability Studies as Ethnographic Research and Text: Research strategies and roles for promoting social change? *Disability & Society*, 15(2), 191–206. <https://doi.org/10.1080/09687590025621>
- De Clerck, G. A. M. (2018). Creative biographical responses to epistemological and methodological challenges in generating a deaf life story telling instrument. *Contemporary Social Science*, 14(3–4), 475–499. <https://doi.org/10.1080/21582041.2018.1448940>
- De Schauwer, E., Van de Putte, I., Blockmans, I. G., & Davies, B. (2016). The intra-active production of normativity and difference. *Gender And Education*, 30(5), 607–622. <https://doi.org/10.1080/09540253.2016.1259463>
- De Schauwer, E., Van de Putte, I., & Davies, B. (2017). Collective Biography: Using Memory Work to Explore the Space-in-Between Normativity and Difference/Disability. *Qualitative Inquiry*, 24(1), 8–19. <https://doi.org/10.1177/1077800417728959>
- Devlieger, P. (2005). Generating a cultural model of disability. Paper Presented at the 19th Congress of the European Federation of Associations of Teachers of the Deaf (FEAPDA), Geneva, Switzerland.
- Doucet, A. (2006). 'Estrogen-Filled Worlds': Fathers as Primary Caregivers and Embodiment. *The Sociological Review*, 54(4), 696–716. <https://doi.org/10.1111/j.1467-954x.2006.00667.x>
- Doucet, A. (2013). A "Choreography of Becoming": Fathering, Embodied Care, and New Materialisms. *Canadian Review Of Sociology/Revue Canadienne de Sociologie*, 50(3), 284–305. <https://doi.org/10.1111/cars.12016>

- Duedahl, E., & Blichfeldt, B. S. (2020). To walk the talk of go-along methods: navigating the unknown terrains of being-along. *Scandinavian Journal Of Hospitality And Tourism*, 20(5), 438–458. <https://doi.org/10.1080/15022250.2020.1766560>
- Dunne, A., & Ryan, C. (2024, 3 oktober). Being a parent with a Physical Disability: A Systematic Review. *Rehabilitation Psychology*. <https://doi.org/10.1037/rep0000590>
- Duvdevany, I., Buchbinder, E., & Yaacov, I. (2008). Accepting Disability: The Parenting Experience of Fathers With Spinal Cord Injury (SCI). *Qualitative Health Research*, 18(8), 1021–1033. <https://doi.org/10.1177/1049732308318825>
- Erlandsson, K., & Lindgren, H. (2009). From belonging to belonging through a blessed moment of love for a child – the birth of a child from the fathers’ perspective. *Journal Of Men’s Health*, 6(4), 338–344. <https://doi.org/10.1016/j.jomh.2009.09.029>
- Fairchild, N. (2021). Pedagogies of place-spaces: walking-with the post-professional. *PRACTICE*, 5(sup1), 4–20. <https://doi.org/10.1080/25783858.2021.1968279>
- Farber, R. S. (2000). Mothers with disabilities: in their own voice. *American Journal Of Occupational Therapy*, 54(3), 260–268. <https://doi.org/10.5014/ajot.54.3.260>
- Feely, M. (2019). Assemblage analysis: an experimental new-materialist method for analysing narrative data. *Qualitative Research*, 20(2), 174–193. <https://doi.org/10.1177/1468794119830641>
- Fisher, P. (2007). Experiential knowledge challenges ‘normality’ and individualized citizenship: towards ‘another way of being’. *Disability & Society*, 22(3), 283–298. <https://doi.org/10.1080/09687590701259591>
- Fisher, P., & Goodley, D. (2007). The linear medical model of disability: mothers of disabled babies resist with counter-narratives. *Sociology Of Health & Illness*, 29(1), 66–81. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9566.2007.00518.x>
- Gabel, S. L. (2010). A Disability Studies Framework for Policy Activism in Postsecondary Education. *The Journal Of Postsecondary Education And Disability*, 23(1), 63–71. <https://eric.ed.gov/?id=EJ888645>
- Gabel, S. L. (2018). Shatter Not the Branches of the Tree of Anger: Mothering, Affect, and Disability. *Hypatia*, 33(3), 553–568. <https://doi.org/10.1111/hypa.12410>
- Gibson, B. E. (2006). Disability, Connectivity and Transgressing the Autonomous Body. *Journal Of Medical Humanities*, 27(3), 187–196. <https://doi.org/10.1007/s10912-006-9017-6>

- Gutiérrez-García, A. I., Solano-Ruiz, C., Siles-González, J., & Perpiñá-Galvañ, J. (2021). Life Histories and Lifelines: A Methodological Symbiosis for the Study of Female Genital Mutilation. *International Journal Of Qualitative Methods*, 20, 1–10. <https://doi.org/10.1177/16094069211040969>
- Hammarström, M. (2015). On the Concepts of Trans-action and Intra-action. *Nordic Studies in Pragmatism*, 3, 174–186.
- Howitt, D. (2014). Ethnography/participant observation. In *Qualitative research for educational sciences* (2de editie, pp. 185–207). Pearson Education Limited.
- Jaakonaho, L. (2024). Shifting the Focus: Intra-acting with Diverse Agencies and Happy Objects in a Day Center of Disability Services. *Research in Arts And Education*, 2024(2), 40–52. <https://doi.org/10.54916/rae.141589>
- Jackson, A. J. (2023). Attuned Fathering and the Moral Dimensions of Caregiving. *Anthropological Quarterly*, 96(1), 65–90. <https://doi.org/10.1353/anq.2023.0010>
- Jaramillo, D. M. B., & Gaztambide-Fernández, R. A. (2019). The work of attunement. *Curriculum Inquiry*, 49(5), 503–506. <https://doi.org/10.1080/03626784.2019.1708561>
- Kasnitz, D., & Shuttleworth, R. P. (2001). Introduction: Anthropology in Disability Studies. *Disability Studies Quarterly*, 21(3), 2–17. https://dsq-sds.org/index.php/dsq/article/view/289/327_2
- Kilkey, M., & Clarke, H. (2010). Disabled men and fathering: opportunities and constraints. *Community Work & Family*, 13(2), 127–146. <https://doi.org/10.1080/13668800902923738>
- Kirshbaum, M., & Olkin, R. (2002). Parents with Physical, Systemic, or Visual Disabilities. *Sexuality And Disability*, 20(1), 65–80. <https://doi.org/10.1023/a:1015286421368>
- Kleinman, A., & Barad, K. (2012). Intra-actions. *Mousse Magazine*, 34(13), 76–81.
- Lalvani, P., & Osieja, E. (2024). Battle Fatigue: Parents, Institutionalized Ableism, and the “Fight” for Inclusive Education. *Research And Practice For Persons With Severe Disabilities*, 50(1), 19–35. <https://doi.org/10.1177/15407969241259365>
- Law, M., Petrenchik, T., King, G., & Hurley, P. (2007). Perceived Environmental Barriers to Recreational, Community, and School Participation for Children and Youth With Physical Disabilities. *Archives Of Physical Medicine And Rehabilitation*, 88(12), 1636–1642. <https://doi.org/10.1016/j.apmr.2007.07.035>
- Leahy, A., & Ferri, D. (2022a). Barriers and Facilitators to Cultural Participation by People with Disabilities: A Narrative Literature Review. *Scandinavian Journal of Disability Research*, 24(1), 68–81. <https://doi.org/10.16993/sjdr.863>

- Leahy, A., & Ferri, D. (2022b). The right to participate in cultural life of persons with disabilities in Europe: Where is the paradigm shift? *Alter: European Journal of Disability Research*, 16(4), 5–29. <https://mural.maynoothuniversity.ie/16695/>
- Marke., V. (2024). Critical and Intersectional Childhood Studies: A New Theoretical Framework of Adulthood From Transdisciplinary Fields of Critical Age, Gender, Race, and Disability: Studies Based on a Hawaiian Case Study of Reframing Self and Group Identity in Age-Different Learning Environments. *Taboo: The Journal Of Culture And Education*, 22(1), 124–140. <https://taboo-journal.com/2024/03/10/taboo-the-journal-of-culture-and-education-volume-22-number-1-spring-2024/>
- Meekosha, H., & Shuttleworth, R. (2009). What's so 'critical' about critical disability studies? *Australian Journal Of Human Rights*, 15(1), 47–75. <https://doi.org/10.1080/1323238x.2009.11910861>
- Mercerat, C., & Saïas, T. (2020). Parents with physical disabilities and perinatal services: defining parents' needs and their access to services. *Disability & Society*, 36(8), 1261–1284. <https://doi.org/10.1080/09687599.2020.1788513>
- Mogro-Wilson, C., Longo, E., Loomis, A., & Rose, D. M. (2024). The Association Between Latino Cultural Concepts and Fatherhood Identity on Stigma for Fathers With a Child With a Disability. *Child & Family Social Work*, 0, 1–9. <https://doi.org/10.1111/cfs.13241>
- Moons, D., Van Peer, C., Vanweddigen, M., & Weekers, K. (2025). Maatschappelijke positie en participatie van personen met een handicap: Rapport Statistiek Vlaanderen. In *Statistiek Vlaanderen*. Statistiek Vlaanderen. <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/72100>
- Okoroji, C., Mackay, T., Robotham, D., Beckford, D., & Pinfold, V. (2023). Epistemic injustice and mental health research: A pragmatic approach to working with lived experience expertise. *Frontiers in Psychiatry*, 14, 1114725. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2023.1114725>
- Powell, K. (2019). Walking as Precarious Public Pedagogy. *Journal Of Public Pedagogies*, 4, 191–202. <https://doi.org/10.15209/jpp.1188>
- Powell, K. (2020). Walking Refrains for Storied Movement. *Culture Studies <-> Critical Methodologies*, 20(1), 35–42. <https://doi.org/10.1177/1532708619884975>
- Prilleltensky, O. (2004). My child is not my carer: mothers with physical disabilities and the well-being of children. *Disability & Society*, 19(3), 209–223. <https://doi.org/10.1080/0968759042000204185>
- Ptacek, M.M. & Gardiner, F.M. (2021). Fathers with Disabilities: Health and Unmet Needs. National Research Center for Parents with Disabilities, Brandeis University, Waltham, MA.
- Reno, J., Hart, K., Mendelson, A., & Molzon, F. (2021). Toward a Critical and Comparative Anthropology of Disability. *Social Analysis*, 65(3), 131–149. <https://doi.org/10.3167/sa.2021.650307>

- Reddy, C. R. (2011). From Impairment to Disability and Beyond: Critical Explorations in Disability Studies. *Sociological Bulletin*, 60(2), 287–306. <https://doi.org/10.1177/0038022920110205>
- Shuttleworth, R. (2001). Exploring multiple roles and allegiances in ethnographic process in disability culture. *Disability Studies Quarterly*, 21(3), 103–113. <https://www.cds.hawaii.edu>
- Sidebotham, C. (2017). Good enough is good enough! *British Journal Of General Practice*, 67(660), 311. <https://doi.org/10.3399/bjgp17x691409>
- Škvařil, V., & Presslerová, P. (2024). Becoming a Father: A Qualitative study on the journey to Fatherhood. *Health Psychology Report*, 12(2), 97–111. <https://doi.org/10.5114/hpr/176082>
- Springgay, S., & Truman, S. E. (2017). On the Need for Methods Beyond Proceduralism: Speculative Middles, (In)Tensions, and Response-Ability in Research. *Qualitative Inquiry*, 24(3), 203–214. <https://doi.org/10.1177/1077800417704464>
- Stafford, L. (2017). 'What about my voice': emancipating the voices of children with disabilities through participant-centred methods. *Children S Geographies*, 15(5), 600–613. <https://doi.org/10.1080/14733285.2017.1295134>
- Statbel. (2025, December 2). 50-plussers vormen grootste groep met ernstige langdurige hinder. <https://statbel.fgov.be/nl/nieuws/50-plussers-vormen-grootste-groep-met-ernstige-langdurige-hinder>
- Sunderland, N., Chenoweth, L., Matthews, N., & Ellem, K. (2014). 1000 Voices: Reflective online multimodal narrative inquiry as a research methodology for disability research. *Qualitative Social Work*, 14(1), 48–64. <https://doi.org/10.1177/1473325014523818>
- Taylor, C. A., Hogarth, H., Cranham, J., Hewlett, S., Bastos, E., Hacking, E. B., & Barr, K. (2023). Concept-ing with the gift: Walking method/ologies in posthumanist research. *Journal Of Posthumanism*, 3(1), 13–31. <https://doi.org/10.33182/joph.v3i1.2715>
- Toole, B. (2019). From Standpoint Epistemology to Epistemic Oppression. *Hypatia*, 34(4), 598–618. <https://doi.org/10.1111/hypa.12496>
- The International and European Framework of Disability Law - Key features of the UN Convention on Rights of Persons with Disabilities. (n.d.). ERA - Academy of European Law. https://www.era-comm.eu/uncrpd/e_learning/B/definition.html
- Truman, S. E., & Springgay, S. (2016). Propositions for walking research. In K. Powell, P. Bernard, & L. Mackinley, *International handbook for intercultural arts* (pp. 259–276). Routledge.

- Valentine, K., Smyth, C., & Newland, J. (2019). 'Good enough' parenting: Negotiating standards and stigma. *International Journal Of Drug Policy*, 68, 117–123. <https://doi.org/10.1016/j.drugpo.2018.07.009>
- Van Goidsenhoven, L., & De Schauwer, E. (2020). Listening Beyond Words: Swinging together. *Scandinavian Journal Of Disability Research*, 22(1), 330–339. <https://doi.org/10.16993/sjdr.756>
- Vanweddungen, M., Noppe, J., & Moons, D. (2022). Maatschappelijke Positie en Participatie van Personen met een Handicap: Rapport Statistiek Vlaanderen. In *Statistiek Vlaanderen*. Statistiek Vlaanderen. <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/47710>
- Van Heumen, L., & Heller, T. (2024). Life Story Research with People Aging with Intellectual Disabilities: An Adaptation of the Lifeline Interview Method. *Social Sciences*, 13(2), 107. <https://doi.org/10.3390/socsci13020107>
- Van Hove, G. (2025). *Fathering Children with Disabilities: New Perspectives on Disability Studies and Family Care*. Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-82960-4>
- Vandenbussche, H. (2024). The Pursuit of Belonging: Belonging as a moving concept in the lives of people with disabilities following an inclusive life path [PhD dissertation]. Universiteit Gent. Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen, Gent, België.
- Vandenbussche, H., & De Schauwer, E. (2026). Walking-With as a Co-creative Research Practice With Young Disabled Adults at the Postsecondary Transition. *Culture Studies ↔ Critical Methodologies*. <https://doi.org/10.1177/15327086251415404>
- Winnicott, D. W. (1961). The theory of the parent–infant relationship. *Journal Of Psycho-analysis*, 411, 585–595. <https://doi.org/10.4324/9780429483813-14>
- Wolbring, G. (2008). The Politics of Ableism. *Development*, 51(2), 252–258. <https://doi.org/10.1057/dev.2008.17>
- Wolf-meyer, M., & Friedner, M. I. (2022, 6 september). *Introduction: Disability as Rupture*. Society For Cultural Anthropology. <https://www.culanth.org/fieldsights/introduction-disability-as-rupture>
- Yuval-Davis, N. (2006). Belonging and the politics of belonging. *Patterns Of Prejudice*, 40(3), 197–214. <https://doi.org/10.1080/00313220600769331>
- Zaman, S., & Hossain, A. (2024). The role of ethnographic research in disability studies. *International Journal Of Intellectual Disability*, 5(2), 7–8.

Bijlagen

Bijlage 1 - lijst met vaders en aantal kinderen

Tabel 1 - lijst met vaders en aantal kinderen

Naam	Leeftijd	Aantal kinderen + leeftijd	Beperking	Rolstoel?	Ontmoet-ingen
Lucas	34 jaar	2 (3 & 1,5 jaar)	Cerebrale parese	Nee	19/12/25 & 6/3/26
Tom	47 jaar	3 (12, 17 & 20 jaar)	Artrose	Ja	12/12/25 & 11/2/26
Jean	45 jaar	2 (8 & 11 jaar)	Verlamming aan been na Polio	Soms	9/1/26
Louis	25 jaar	1 (1 jaar)	Aangeboren degeneratieve neurologische aandoening	Ja	30/1/26 & 10/4/26
Arthur	47 jaar	2 (8 & 13 jaar)	Verlamming na ongeval	Ja	14/3/26

Bijlage 2 - Informed consent

Henri Dunantlaan 1, 9000 Gent, België
Orthopedagogiek@UGent.be

NL - Geïnformeerde Toestemming

Titel van het onderzoek

(St)rolling with:

Onderweg met vaders met een fysieke beperking naar wat vaderschap voor hen betekent.

Doel van het onderzoek

Dit onderzoek maakt deel uit van een Masterthesis voor de opleiding Master of science pedagogische wetenschappen aan de Universiteit Gent. Het doel van dit onderzoek is om beter te begrijpen hoe vaders met een fysieke beperking hun vaderschap ervaren. We willen nagaan hoe maatschappelijke verwachtingen, steun en uitdagingen een rol spelen in hun dagelijks leven en hun gevoel van erbij horen. Door middel van levensverhalen en gesprekken willen we de ervaringen en stemmen van vaders met een beperking zichtbaar maken, zodat deze kennis kan bijdragen aan meer erkenning en inclusie in de samenleving.

Beschrijving van het onderzoek

Dit onderzoek bestaat uit een aantal informele gesprekken waarin u wordt uitgenodigd om uw levensverhaal als vader met een beperking te delen. Tijdens de gesprekken krijgt u de kans om belangrijke gebeurtenissen, ervaringen en gevoelens rond vaderschap in uw eigen woorden te vertellen. In een tweede gesprek *kan* een visuele methode, de zogenaamde levenslijn, gebruikt worden. Daarbij wordt samen een tijdslijn opgesteld met belangrijke momenten in uw leven en vaderschap. Dit gebeurt steeds in overleg en met respect voor uw grenzen en wensen.

Gesprekken worden niet opgenomen, wel vertrouwelijk behandeld. U beslist zelf wat u wel of niet wilt delen. U kunt op elk moment aangeven als u een vraag niet wilt beantwoorden of de deelname stopzetten.

Privacy en anonimiteit

Alle informatie die u tijdens dit onderzoek deelt, wordt strikt vertrouwelijk behandeld. Uw naam en andere herkenbare gegevens zullen niet in de thesis of in eventuele publicaties verschijnen. Om uw anonimiteit te waarborgen, worden pseudoniemen gebruikt en worden persoonlijke details die u herkenbaar zouden kunnen maken (zoals specifieke locaties of namen van familieleden) aangepast of weggelaten.

De notities van het gesprek worden veilig opgeslagen op een met wachtwoord beveiligde omgeving, er is enkel toegankelijk voor de onderzoeker. Deze gegevens worden uitsluitend gebruikt voor dit onderzoek en worden na afloop van de masterproef veilig vernietigd.

Uw privacy staat steeds centraal: u bepaalt zelf welke informatie u deelt, en u heeft het recht om op elk moment inzage te vragen in de gegevens die over u verzameld zijn of uw deelname stop te zetten.

Toestemming

Ik, _____, ga akkoord met de inhoud van dit document en ga akkoord met deelname aan dit onderzoek.

Wilt u graag betrokken worden bij het vervolg van dit onderzoek? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Ja, ik wil achteraf het rapport ontvangen.
- ☐ Ja, ik wil tussentijds nalezen welke informatie van mij wordt opgenomen in het rapport.
- ☐ Nee, ik wil niks ontvangen.

Handtekening:

Contact

- Loredana Cremery
loredana.cremery@ugent.be
GSM nummer: 0494502686